

PHONG-HOÀ

16
trang

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ "CÁU"

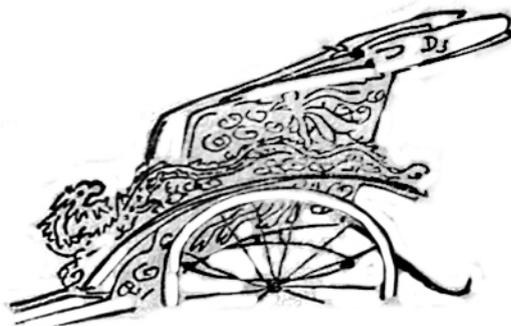
TÒA SOẠN VÀ TRỊ-SỰ
SỐ 1, BOULEVARD CARNOT - HANOI
FONDATEUR DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MAI

DIRECTEUR :
NGUYỄN - TƯỜNG - TAM

GIÁ BÁO ĐỒNG LƯƠNG NGOẠI QUỐC
1 năm 3.000 5.000
6 tháng 1.600 2.600
3 tháng 0.900 1.400
ADMINISTRATEUR-GERANT
PHAN-HỮU-NINH

7
CULT

LE NÂM NGI PÀO

Cảnh thi cảnh, bùn lầy và nước đọng.
Dân thì nghèo vất vả làm quanh năm.
Hết nắng thiếu lại gió rét căm căm.
Vấn nhem nhuộm vẫn thân trần như rộng

THO' MƠ' I

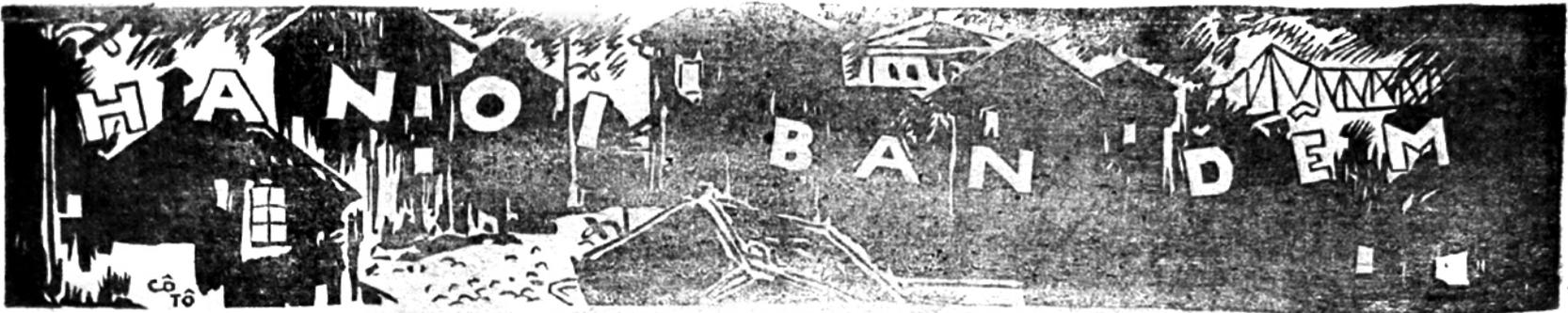
DÂN QUE

Ngày ngày trên ruộng chân tay làm.
Đêm đêm về gian nhà toi tắm.
Giường nan bản thiu, chiếu hời hám.
Bổ cu, mẹ đi rúc vào nằm.

Đàn trẻ trần trướng lán ra dất.
Đứa thì gãy còm, đứa bệnh tật.
Cổ sông cặm hơi chờ khi nhớ.
Lâm thân trâu cho trọn đời khôn nạn.

Bọn đàn anh thời chúi đầu cặm.
Tranh nhau thủ lợn với phao câu.
Theo là nahi quên, nghỉ những truyện đầu đầu.
Riêng mình thú, không biết rằng dân khổ.

TÂN VIỆT

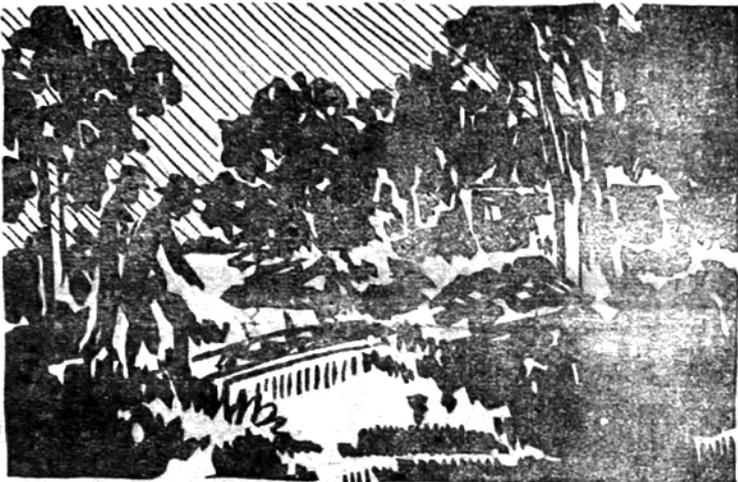
Phóng-sự của **TRANG-KHANH** và **VIỆT SINH**

Cô bố mười ba
 Anh xe kéo chúng tôi đến gian hàng giấy cuối trong hội chợ rồi gác cang xe trên bờ hồ đổ xuống.
 - Các thầy chờ con ở ngoài này để con vào gọi cô ấy ra.
 - Thế để chúng tôi đi vào với.
 Anh xe vội hấp tấp nói:
 - Ấy chết không được. Cô là con nhà tử tế, các thầy vào bây giờ người nhà họ biết thì hỏng mất.
 Rồi chẳng đợi chúng tôi trả lời, anh xe chạy ngoắt vào một cái ngõ con biển mất. Chúng tôi đưa mắt nhìn nhau, rồi cũng rào bước, bước theo.
 Hết cái ngõ âm thấp tối tăm: chóng thế mà chẳng thấy anh xe đâu cả. Chúng tôi giẫm lên những đồng lù lù đen, mùi hôi hám xông lên sắc sứa, có lẽ chỗ này là chỗ ban ngày họ vấn đũa giặc.
 May có ít bóng trăng mờ, nên chúng tôi cứ vịn nhau mà đi. Xa xa như có mặt nước long lanh, hai bên mấy giếng tre cao, u uất. Tiếng chó sủa vang làm cho chúng tôi tưởng mình đang đi ở vùng nhà quê xa hẳn tỉnh.
 Quanh quẩn mãi trong bãi cỏ, chúng tôi mới lần đến bờ một cái lạch con. Qua tấm ván bắc ngang, mới thấy một con đường nhỏ hẹp dẫn đến một chiếc lều tranh. Bây giờ chúng tôi mới nghe thấy tiếng anh xe, bình như đang nói chuyện với người trong nhà đó:
 - Mở cửa lên nào!
 - Khách ta hay đấy?
 Tiếng anh xe đáp:
 - Ta mà. Cái Thanh có nhà không?
 Anh xe quay lại, chợt thấy chúng tôi tiến đến, đứng lặng yên nép vào bên cửa. Trọng lều đèn thấp sáng lên. Tôi cúi mình ghé khe cửa nhìn vào: một cái giường buồng màn kê sát tường; cửa màn mở, một cô bé còn tóc để sỏa, mặc chiếc sơ mi trắng hở ngực, đang quay lại lấy một cô khác giấy.
 Một lát, cửa mở: một người đàn ông lưng lưng, quần trắng, áo cánh đen, thò đầu ra nhìn chúng tôi từ đầu đến cuối, rồi bình như bất đắc dĩ mới vào nhà.
 - Mời hai thầy ngồi chơi...
 Nhìn ngược nhìn xuôi, không biết anh ta mời ngồi xuống đâu: cả gian nhà có độc mỗi cái giường buồng màn. Cô bé lúc này thấy tôi nhìn đến, vội đóng ập cửa màn, chúi tọt vào trong.
 Mấy phút yên lặng, khó chịu, như hai bên cùng đang giữ thế thủ. Anh chàng áo đen tự giới thiệu mình là anh các cô trong màn, rồi ra về đứng đẵn, lễ phép mời chúng tôi đợi một chút, anh sẽ gọi cô em giấy để chúng tôi xem mặt.
 Đang lưỡng lự, anh xe tay lái đứng ngay lối:
 - Bác cứ coi cô Thanh đi là được.
 Rồi quay lại tôi, anh tên:
 - Phải thầy, người «giống» lắm, mà thật sự tình...
 Anh Khanh mỉm cười ra ý nghĩ hoặc, rồi vội dục:

- Thế thì mau lên chứ!
 Thấy cái không khí khó thở trong căn nhà chật hẹp âm thấp, chúng tôi bước ra ngoài.
 Một lát, cô Thanh trang điểm bước ra: dưới bóng trăng trông cũng xinh xinh, nhưng sao bé quá thế, chỉ độ mười ba, mười bốn tuổi là cùng, trông như đứa trẻ con vậy - mà chính là đứa trẻ. Trời ơi! Thế mà đã...
 Tôi đang ngẫm nghĩ, anh Khanh thích tôi rồi ghé tai nói khẽ:
 - Có nhẽ khá đấy.

giấy kêu rú lên một tiếng, tiếng kêu ú ó như tác ở trong cổ.
 Cô cau!
 Không biết tại sao tôi ghê sợ, lùi đứng giấy.
 Cô Thanh vẫn ú ó lác đác, tay cứ vào mồm. Hai lòng mày cau lại, như bực tức, rồi nghiêng răng rít lên. Tôi nhìn kỹ, không phải là cô Thanh xinh như trước. Bây giờ là một cô bé còm, vắt úc, một con d òn!
 Tôi quay mặt đi không nỡ trông cái cảnh thương tâm ấy...

- Gái nào?
 Người kia ríu lên:
 Gái tôi đem đến chứ gái nào, anh mang nó đi đâu? gả tôi đây!
 Anh bồi lên giọng vừa gắt vừa điệu một cách đều giả:
 - Cái bác này mới hay chứ. Bác có gả ở đâu lại thì bác giữ chứ, tôi biết đàn...
 Người kia như không muốn nghe, cứ vò đầu vò tai rên rĩ:
 - Không... Không... anh gả tôi đây,
 Tôi lùi lại một bước: Tự nhiên trông anh ta tôi nghĩ ngay đến những người điên trong nhà thương báo-bộ, cũng cứ vịn song sắt nhìn ra ngoài mà kêu gọi như thế.
 Anh bồi nhún vai như có ý thương hại rồi vẩy chúng tôi đi:
 - Thôi mặc lần, hai thầy đi.
 Ra đến đầu cầu thang, anh bồi quay lại nhìn chúng tôi rồi bưng miệng cười khúc khích. Tôi ngạc nhiên bản năm tay tôi dốt:
 - Thầy không biết đi chơi cũng có lắm anh bạn, ông làm...
 Rồi lại cười ngặt nghẽo.
 Tự nhiên tôi hiểu, phải, chính anh bồi này... chính nó đã rú đưa con gái kia đi khách khác, chính nó lừa...
 Tôi nắm chặt lấy tay anh bồi, giận từng tiếng:
 - Con kia đâu?
 Anh bồi giờ tay chỉ:
 - Ở ngay phòng bên cạnh chứ đâu,
 - Khốn nạn!
 Tôi buống tay. Tôi thấy anh Khanh thông thả để tay lên vai tôi, tôi nén giận quay lưng đi.
 Nghĩ đến anh ở buồng cuối mà thương hại. Có lẽ kỳ cóp hàng tháng mới đủ trả số tiền một đêm ăn uống với người vẫn ước ao. Thế mà thằng bồi lừa lừa, rú con kia đi khách khác, mà lại ngay ở buồng bên cạnh! Rồi nó lại để người ta kêu gào khản cổ hơn tiếng đồng hồ...
 Thấy chán, chúng tôi rủ nhau ra về trong óc chỉ thấy bình ảnh cô bé cầm lấy tay chỉ vào miệng và nướu tai như còn vang vọng tiếng gọi thảm thiết:
 - Anh bồi ơi!...

Thời ta đi...
 Sau khi ngã giá ba đồng, chúng tôi giắt cô Thanh theo con đường cũ đi ra.
 Dưới ánh sáng ngọn đèn điện trong phòng, cô Thanh lấy hai tay che mắt cho đỡ chói rồi cúi đầu ngồi lặng yên, chẳng nói chẳng rằng... Tôi trông cô mà thương hại: người sanh sao như ốm yếu, thân hình mảnh dẻ, cái áo lụa mặc ngoài như rộng thênh thang.
 Mười ba, mười bốn tuổi! Nếu không truy lục vào đây, biết đâu không đang là một cô bé trong sạch, ngây thơ?
 Tôi vịn vai dựa dàng hỏi:
 - Em Thanh, tên thật em là gì?
 Cô Thanh đưa mắt nhìn chúng tôi, không giả nhờ. Trên nét mặt, thoáng qua có cái vẻ lạ lùng, bí mật.
 - Nói đi em, em lên mấy?
 Thanh vẫn lặng yên lắc đầu.
 Gạt hỏi mãi, Thanh cũng vẫn im, chỉ thỉnh thoảng lại nhìn chúng tôi sẽ mỉm cười... Lại cái vẻ lạ lùng ấy thoáng qua...
 Tôi tức mình, vừa lay cô Thanh vừa gắt:
 - Thì nói đi nào! ai gứt đầu mà sợ!
 Nhưng không công hiệu! cô Thanh bình như bất định không nói. Thấy tôi ra ý giục rồi, cô giờ tay như cố ý van xin... đôi mắt trông như sợ hãi...
 Anh Khanh bước lại gần:
 - Sao cô khinh người thế?
 - Bỗng nhiên anh Khanh giờ tay vào mạnh một cái; cô Thanh vùng đứng

Tiếng gọi đêm khuya
 Anh Thanh bỗng đặt tay lên vai tôi rồi ra hiệu vào im. Ba chúng tôi cùng lắng tai nghe: đằng đầu nhà, có tiếng ai gọi, gọi mãi.
 - Anh bồi ơi!
 Năm phút, mười phút không rút, Tiếng gọi đã khản, như hết sức, hết hơi thắm thiết, rồi sẽ dần... như mất đi trong quãng đêm khuya yên lặng.
 - Anh bồi ơi!
 Chúng tôi rùng mình nhìn nhau.
 Lặng im một lúc nữa, rồi tiếng kêu lại nổi lên, nhưng lần này nhỏ và rền rĩ...
 - Ta ra xem.
 Anh Khanh vùng mở cửa, rồi ngo đầu ra nhà hiên tối. Vừa lúc ấy, thấy anh bồi xăm hai tay chắp sau lưng, đứng đĩnh ở dưới cầu thang bước lên, vừa đi vừa huýt còi, ra giàng ung dung lắm. Tôi vội nói:
 - Này anh bồi. Ra buồng cuối xem có ai gọi kia kia.
 Anh bồi mỉm cười trả lời:
 - Được, được.
 Rồi đi về phía đầu nhà. Tôi và anh Khanh cũng cùng gắt tay nhau đi theo, đến gian buồng cuối, thấy đèn điện vẫn sáng. Sau chấn song cửa sổ, một người đàn ông, đầu tóc rối bù, hai tay vịn chặt lấy song sắt như muốn lay chuyển phá ra. Thấy anh bồi và chúng tôi, anh ta ngừng đầu hỏi:
 - Gái tôi đâu?
 Anh bồi ngàn ngo đáp:

Tôi lại cười một bước: Tự nhiên trông anh ta tôi nghĩ ngay đến những người điên trong nhà thương báo-bộ, cũng cứ vịn song sắt nhìn ra ngoài mà kêu gọi như thế.
 Anh bồi nhún vai như có ý thương hại rồi vẩy chúng tôi đi:
 - Thôi mặc lần, hai thầy đi.
 Ra đến đầu cầu thang, anh bồi quay lại nhìn chúng tôi rồi bưng miệng cười khúc khích. Tôi ngạc nhiên bản năm tay tôi dốt:
 - Thầy không biết đi chơi cũng có lắm anh bạn, ông làm...
 Rồi lại cười ngặt nghẽo.
 Tự nhiên tôi hiểu, phải, chính anh bồi này... chính nó đã rú đưa con gái kia đi khách khác, chính nó lừa...
 Tôi nắm chặt lấy tay anh bồi, giận từng tiếng:
 - Con kia đâu?
 Anh bồi giờ tay chỉ:
 - Ở ngay phòng bên cạnh chứ đâu,
 - Khốn nạn!
 Tôi buống tay. Tôi thấy anh Khanh thông thả để tay lên vai tôi, tôi nén giận quay lưng đi.
 Nghĩ đến anh ở buồng cuối mà thương hại. Có lẽ kỳ cóp hàng tháng mới đủ trả số tiền một đêm ăn uống với người vẫn ước ao. Thế mà thằng bồi lừa lừa, rú con kia đi khách khác, mà lại ngay ở buồng bên cạnh! Rồi nó lại để người ta kêu gào khản cổ hơn tiếng đồng hồ...
 Thấy chán, chúng tôi rủ nhau ra về trong óc chỉ thấy bình ảnh cô bé cầm lấy tay chỉ vào miệng và nướu tai như còn vang vọng tiếng gọi thảm thiết:
 - Anh bồi ơi!...

Trông cô' tân thời

CỦA TỬ LY

HỒI THỨ NHẤT:

Tranh ăn tiên phong

Cảnh thứ hai: giáo trưởng

Vai trò: Cụ Hoàng-lăng-Bí: chủ trại
Hồng-hoang

Tham mưu: ông Vinh, ông Hiếu

Chư vị: ông cụ Trạc, ông Nguyễn-

công-Tiểu, ông Nguyễn-tiên-Lăng v.v.

Chủ trại Hoàng, tham mưu Hiếu, Vinh

ra ngồi trong trường bàn việc quân.

Chủ trại Hoàng bạch - Nay bai tham

mưu ôi! mưu thần chức quí, tính đã

kỹ càng, nay ba ta đến chốn giáo trưởng

chọn lấy kẻ thay ta công kích.

Cười - Ha! Ha! lêng hung rứa mới

gọi lêng hung, chư vị đầu chết bết.

ta đây cần phải sống!

Hại tham mưu bạch - Tán - Dạ, dám

thưa chủ trại, như chủ trại: anh hùng

kỳ kiệt, trí cả tài cao, nay chủ trại đã

rắp định mưu sập, thật là hơn bọn tôi

nguời phàm mắt thịt.

Ba người đồng thanh ngậm:

Mưu sập đã định sẵn rồi,

Một chết đồn lĩnh hai thời thua quân.

Nào cần chi đến lũ quân

Miền ba ta được tằm thàn an nhàn.

Chủ trại Hoàng bạch - Thét! Bờ

quân! (dạ, dạ!)

Cấp thỉnh chư vị lai tựu giáo

trưởng, nghe! (quần dạ, rồi vào)

Chư vị ra sập hàng hai bên.

Đông bạch - Dạ, dám tâu chủ trại,

chúng tôi vô hậu.

Chủ trại Hoàng bạch tán: Chư

vị! Hào a! Anh hùng tự thủ, trong

trí nhất môn, bấy lâu nay trên chốn

đàn, vẫn ngang dọc, khua môi múa m

Giữ cơ nghiệp mấy rang sáo cũ, lại

cùng chung gây đục quốc-hồn như

bảy giờ nhen quốc túy bảo tồn, đương

sập bị lung lay vì Phong-hóa, nên ta

phải chiêu binh mãi mã, vũ lực thần

nên mới khởi thế công, chư vị khá

cùng ta rốc một lòng, mà giúp mở

tay trư khứ.

Thét - Nhưng rứa mà, con mới điều

hơi khó, là chọn kẻ tài lĩnh chức tiên

phong.

Cười - Ha! Ha! Chư vị đều là

giòng dõi anh hùng, cũng vì thế khó

trai, lêng đã ban xuống, chư vị
khả tua đầu sức thứ tài, hề ai vẫn vô
toàn tài, chủ trại sẽ ra ân trọng thường
sẽ lĩnh chức tiên phong đại tướng, chén
ruợu ti ta lại mừng thêm.

(quần ra rót rượu vào chén)

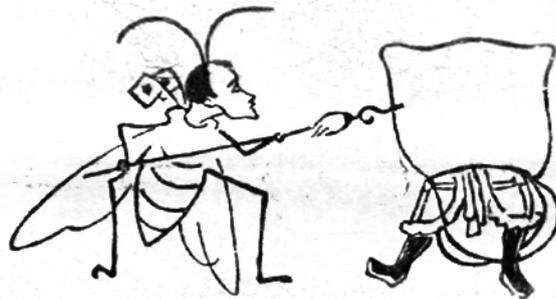
Nguyễn-Phùng ra bạch - Dạ, dám
bẩm chủ trại, như tôi nay:

Tổ Dân

Tán - Trên đàn ngôn luận, chưa
tiếng chưa tâu. Xong bấy lâu nay xuất
được mở văn, không Tây, không Tàu,
không Nam, không Nhật, chỉ đặc sắc là
văn bí đặc, có thể đem ra đánh thuốc
quân thù. Chẳng nghe văn sẽ ngủ rũ,
ngủ rũ, tôi chỉ việc chơi gô về nộ.

Việt-An ra bạch - Tán - Dạ! Dạ!

Nguyễn Tiên Lăng và Hy Tống

Khép nép nghiêng mình tiệp, thiếp, cúi
đầu xin với chúa công, cho thiếp ra
đánh quân nghịch theo công, cùng phu
tướng đồng tâm hiệp lực. Nếu công thiếp
vẫn chưa đủ sức, cho nghịch kia ngủ lóc
ngủ lẩn, thời thiếp đây sẽ mở nút lọ
văn, chúng nó sẽ bị hơi chết rết.

Ngâm - Xưa nay thuận vợ thuận chồng

Đánh đầu dựng đó, ai hồng ăn ta.

Chủ trại Hoàng - Hào a, khá khen

cho như nữ, chẳng hổ danh cán quốc

anh hùng.

Việt-An - Vậy thời xin Chúa công

chao ấn tiên phong, cho vợ chồng thiếp

lập công báo nghĩa.

Lê-công-Đắc ra bạch - Thét - Khoan

khoan đã, đi đâu mà vội, vợ chồng

người đầu chọi được với ta: bọn người

tài không chọi nổi con gà, thế cũng rắp

ra tranh trường ấn

(chở vào chủ trại)

Tán - Dạ, dám bẩm chủ trại, tôi nay

giáo-sư thập cầm, Lê-công-Đắc đại danh

Tài là mở biệt tiếng la-tinh, sức bập bẹ

thông văn Hi-lạp. Đem tài mọn quyết

ra giúp nghịch, hiến thân bên phò chủ

lập công, sẵn hai con sức vật lạ lưng,

đem ra trận ắt là lợi hại.

Thét - Xin trình chủ trại coi: gấu

này hai mõm, gà nọ ba chân, quân nghịch

nhác trông thấy lạ tân ngoan, giương mắt

chấn động mà ngấm nghĩa, Tiểu tướng

lừa khi bắt ý, đánh bẻ đầu thực dễ

như chơi.

Ngâm - Ta là sự lạ trên đời,

Chẳng gán chẳng dở ai người biết ta.
Kìa như con gấu, con gà.

Bốn chân hai cẳng, ai là người xem.

Thét - Rứa mà như tôi đó có đặng

làm tiên phong không ạ, chủ trại?

Nguyễn-tiên-Lăng ra bạch

Tán - Lê-công-Đắc khoe tài đóm

lược, nhưng xem còn kém bước tôi xa,

Hương - Như tôi đây mới thực gọi

là: trong « số mệnh » vẫn vợ khỏe mướn.

-khóc hoa xoan tay rụng, khóc nước

Hy-lạp tàn - ra trận tiền chỉ việc khóc

chàn, nghịch thường bại lui không nỡ

danh.

Ngâm - Rứa như con họa mi, nó kêu,

nó hát, nó nhảy nhót ở trên cành me.

Ngâm giỡn - Rứa kìa như cái con ve

sâu, nó ngâm, nó rít, nó khóc thút thít

trong đám cỏ gà.

Ông Salavin, cô Kim Chi ra bạch -

Đắc lực chân đắc lược, khoái tâm

thị khoái tâm! Lăng vẫn nhân thực

đáng vị tiên phong, tài khỏe quấy mậy

anh hùng dám đo

trần tôi sẽ lấy van, nghịch tướng thực sẽ
thâu làm tôi tớ, khi ấy sẽ tùy cơ đối phó:
lúc bất ngờ rình cào trộm chơi. Một

Nguyễn Công Tiểu

vết răng nó cũng hổ dòi, đó là phép

trận « xuất kỳ bất ý »

Ông cả Dương-bà-Trạc ra bạch.

Ngâm - Ở đời muôn sự của chúng

Hon nhau một tiếng anh hùng mà thôi

Thét - Thân công lý giữ vững quyền

thường phạt, đức nhân tạo soi tỏ lối

sĩ cường

Cười - Ha ha! các anh thời như rào

như rơm, sao cũng dám khua mõm

múa mõ. Thời thôi, chớ múa riu qua

mặt thịt, đánh trống lừng qua cửa thiên

lôi a!

Chở vào Hoàng chủ trại nói - Dạ!

dám bẩm chủ trại, cái tài tôi chủ trại

đã rở: văn kêu như lệnh võ, ý tưởng

lại rỗng không, lại thêm tài biết tiếng

Quảng-đông, tiếng Anh-cát-lợi cũng

thực lòng như cháo. Nếu chủ trại ngờ

tôi nói lão, xin hỏi ông Bộ-Linh sẽ hay

Cười nói - Ha ha! Như ta nay: Đại

gia khoa mục, cử nhân, phó bảng xuất

thần, chủ trại mà độc xuất tam quân,

lão tướng nguyên tiên phong lĩnh ấn

Ngâm: Bàng ông văn bí hơn người,

Hon ai nhưng cũng như tôi là cũng

Ông Trình-dinh-Rư ra bạch

Thét - Cụ Trạc chớ thị hàng quá lâu

trong tam quân còn có mõ đây!

Tán - Rứa như ta: vẫn vô toàn tài,

tây; ho tham bản, tây đã đổ đến bằng

sơ học, còn nỏ đã chiếm bằng cử nhân

võ ra tay vào nỏ cây quàn, sức đánh

nồi nữ nhào liểu yếu,

Lê Công Đắc

phần bẻ hơn kém. Nên hôm nay, mở
muốn xem chư vị, thử tài chơi trên
chốn giáo trưởng, xem ai người xuất
sắc, giỏi giang, xem ai kẻ đại ngôn hùng
biện.

Tán tham mưu Hiếu bạch - Trên chủ

Ông Hy Tống ra bạch - Tán - Rứa như
ông Lê-công-Đắc, tuy đã tài nhưng
văn kém mở đây, mặt văn hào lừng lẫy
bấy nay, đầu bẻ tuổi cũng vào tay mục
thước.

Dương Bà Trạc

Cười - Ha ha! Đại danh tể, vi

mình như đức Khổng Tử, có nhẽ nào

vào bị của ai! Thét - Chủ trại muốn

thử tài, thì xin hãy cho mượn bị. Nếu

thất bại tại nơi chiến địa, tôi sẽ chui

vào tang càn ở bên trong, nghịch vô mưu

ắt bản hã lòng, sách lấy bị mang về bên

trại hẳn; chớ đến lúc đêm khuya thanh

vấp, trong bị chui ra tôi sẽ trở tài,

Phong-Hóa kìa đầu gối như trời, chắc

phải bó tay chịu trời.

Tổ Dân ra bạch - Tôi nay tiểu tốt,

tên gọi Tổ Dân, từ Đông Phương bán

dại bán đàn, đầu rớt nát nhưng đầu

quả cũng đáng.

Thét - Rứa mà: nếu tôi đây gặp

quân nghịch sẽ lập kế trả hàng, rập đầu

Nguyễn Văn Tố

Thét - vậy tướng chỉ có ta là đáng

lĩnh chức tiên phong!

Ngâm: Như ta vác võ toàn tài,

Hỏi trong đã: Việt mấy người hơn ta?

Võ thì chơi đi con gà,

Văn thì đánh lợn, đàn ba phải thua.

(xem trang 4)

Luông cò Tân-thời

(Tiếp theo trang 3)

Mấy ông trên này nói cùng một lúc
Nói xong ông nào cũng chạy lại lấy ấn
tiên phong, hóa ra số đây nhau tíu tíu
một hồi,

Hoàng chủ trại bạch - Thét (đập cái
bầu rượu gỗ chan chất xuống bàn)
Ai ăi, tức cha chả là tức này!

Tranh nhau hỗn độn quân pháp dễ
lâu, nó quân sĩ, nếu ai tranh nhau hỗn
lộn, truyền đao phủ lấy đầu làm lệnh,
(Chư vị tâm tảo lại xếp làm hai
hàng)

Tân: Xem chư chư vị trở tài đấng sức
chẳng ai là đảng chức tiên phong, thôi
ta quyết phải thần chinh cấp cấp kéo cơ
đồ ta nát.

Tham: Muốn nhàn mà chả được nhàn
Cầm quân ô-hợp biết làm sao đây.

Ông Hiếu ngấm nói:
Muốn say mà chẳng được say,
Muốn say ta phải liệu ngày lui quân.

Ông Vinh nói:
Bực mình chi mấy lần thân
Số nhảm tình luân quần luân quần
chẳng ra

Chủ trại và chư vị vào, chỉ còn lại
tham mưu Hiếu và ông Lăng - ông N T
Lăng ngồi khóc,

Ông Hiếu nói - Có việc chi không
bằng lòng mà khóc vậy a, công tử.

Ông Lăng nói - (Có ý không bằng
lòng)

Tân - Dạ, dám bầm tham mưu, tham
mưu hỏi tôi có bằng lòng?

Cười nhạt nói - Ha ha! Có hề chi mà
tôi không bằng lòng. Thét - Nhưng rứa
mà tôi thiết tưởng, đã gọi tôi ra chốn
giáo tưởng, thì phải để cho tôi lấy ấn

- reo - thì hề chi mà tôi không bằng
lòng. Tân - còn như con ve sầu nó ve
ve (nước mắt chảy quanh) con họ

mi nó hót, con iêng con vệt nó kêu,
(nước mắt chảy xuống gò má) mà... tôi...
không... được... chức... tiên phong... thì
có hề... u... chi... mà tôi... không bằng
lòng. (nói đến đây, quơ xuống bàn nước
nở khế).

Tham mưu Hiếu, nói - Tân -
công tử ơi, hãy người cơn đạn, cầm
lấy chén này, uống cho say. kéo bần
lòng đây!

Ông Lăng - Khóc nói - Tôi không
biết uống

Tham mưu Hiếu nói; công tử - đã
không biết thay mặt có tôi đây, tôi cầm
uống hết chén rượu này, uống đến đâu,
công tử hết buồn đến đấy.

(Tham mưu uống xong chén rượu, say
quơ xuống bàn, còn ông Lăng, vẫn ngồi
nở nở khóc.)

HA MÀN

Hết cảnh thứ hai

(Còn nữa)

TÚ LỸ

Chợ phiên ở Huế.

Hôm lễ Nam-giao, trong Huế có tổ
chức một cuộc chợ phiên. Chợ phiên
trong ấy khác chợ phiên ngoài Bắc xa
lắm, khác một nhẽ rằng ngoài Bắc thì
là chợ phiên, mà trong Huế không
phải là chợ phiên.

Không phải là vì vắng đàu. Trái lại,
người đến xem đông lắm. Nhưng đến
chợ, nhìn nhau ngơ ngác, không ném
hoa giấy, không cười đùa vui chơi, chỉ
đứng như tượng gỗ hay bụt mọc

Lại phiên một nôi, các ông tổ chức
đầu cả, phải nhớ đến các thầy đội xếp
đàn áp.

- Mời các ông đứng lên trên kia,
chỗ này phải trả tiền v. v...

Ở ngay trong chợ phiên mà phải làm
bạn đến các thầy đội xếp thì khi phiên
qua. Tưởng ban tổ chức nên nhân lấy
công việc đó làm công việc mình mới
phải đội xếp chỉ đứng đấy để phòng
có việc gì lời thôi, công việc họ không
phải là giúp ban tổ chức xếp đặt chỗ
đông, chỗ ngồi.

Tôi trông chung quanh mình, người
đi xem thích cảnh nhau như cá hộp
một loạt, thì thăm hỏi người bên cạnh;

- Đến chợ phiên mà đứng ngáy như
chúa lâu nghe kèn thì đến làm gì, hở
ông?

- Tôi cũng không biết đến làm gì
nữa.

Nói xong, ông khoanh tay lại, đứng
ngay ra. Mình cũng đứng ngay ra như
chúa lâu nghe kèn. Sự đứng ngay
ra lâu quá hóa thành tượng gỗ thì nguy,
nên vội rảo bước ra ngay

Vấn minh quân tử.

Tưởng chỉ có ông Lê công-Đắc là lạ
hơn con gà ba chân, ngờ đâu có cái vật
lạ hơn ông Lê công-Đắc: vật ấy là
người vấn minh quân-tử của ông
Nguyễn công-Tiểu.

Thế nào là vấn minh quân tử?
Là phải biết điều hòa hai cái vấn minh
Au-A, vấn minh như các nước thái tây,
quân tử như các cụ đồ nho cổ.

Vấn-minh quân tử ở nước nhà không
có bao năm người, mà trong đó có ông
Nguyễn công-Tiểu là một. Nghĩa là ông
ấy nhận là người vấn-minh quân tử. Vì
nếu ông ấy không nhận, thì chẳng ai
nhận hộ ông. Cục chẳng đã, ông phải
nhận vậy.

Các bạn ở Hải - Càng cần nên chú ý

Rạp Cinema Gaumont mới nhận được
nhiều phim cảm mới rất có giá trị, toàn
phim mạo hiểm tiêu thụ tốt. Các bạn sẽ
thường làm những bộ phim mới đó (film
céli) vào ngày thứ sáu, thứ bảy, chủ-
nhật.

Từ thứ sáu 24 đến chủ nhật 26 Mars 1933
chớp

Một bộ phim đặc biệt chưa chiếu qua
Đông dương lên nào

Đàn đề cuộc phim đó là:

Guel-Apens

Phim ảnh vô hiệp, 5 đoạn

Rất hay Rất vui Rất thú

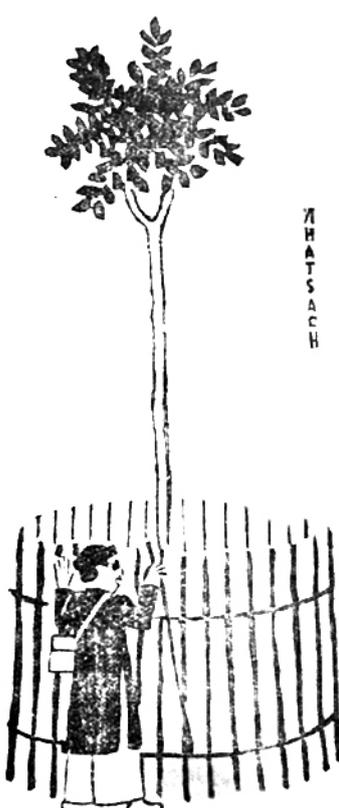
Kể từ 1er Mars này, hiệu HƯƠNG-KÝ
Photo 84 Hàng-Trống đặt một giá riêng
cho các quý khách đồng bang mình đến
bạn ảnh giá từ:

Op30 6x9 Op70 9x12 Ip00 10x14
Ip20 13x18 2p00 18x24 3p00 24x30

Ảnh phóng đại từ 3p00 giờ lên

Hương-Ký cũn bạch

Lạ thật!

Thầy bói - Ông của nhà này róng nhũ
ti mắt không thấy hết hàng rào!

Tiệm Đức Thắng

Bán thuốc lão

128, Boulevard Albert 1er - Dakao

Về cuộc thi chọn Dân biểu

Kết quả cuộc bầu-phước hôm 19 Mars

MM Vũ-vân-Dịnh	163 phiếu
Hoàng-quang-Thịnh	122 -
Phạm-Tả	75 -
Hà-vân-Đức	23 -
Ng-mạnh-b'ng	5 -
Dinh-vân-Tiến	1 -
Ng-dinh-Tiếp (đã rút đơn)	1 -
Phiếu trắng	15 -

Ông Phạm-Tả đến kỳ thứ hai không
ra ứng cử, nhường vé lại cho ông Vũ-
vân-Dịnh

Đợt khi bầu lần thứ hai xong, bản
báo sẽ đăng tên những người vào trúng
giải thưởng cuộc thi chọn dân biểu

Có hơn ba trăm người dự-thi mà
không ai trả lời trúng câu hỏi thứ nhất
không ai bầu cho ông Định mà chia
phần mười bầu cho ông Tả cả

Phong-Hoa

Muru xa

- Tôi trả ông mỗi tháng 150 00, ông
có bằng lòng không?

- Bao nhiêu tôi cũng làm, nhưng tôi
xin ông chần chừ kêt.

PARACANACAN DENTISTAE

TRẦN QUANG MINH

499 RUE DU COTON CHAMBOA

NHÀ GIỒNG RĂNG TRẦN QUANG MINH

.. từ nhỏ đến lớn ..

Tờ đặt của ông

Mãn-Châu-Mạnh-Bồng

Ông Mãn-Châu-Mạnh-Bồng quyết ra ứng cử Nghị-viện Dân-biểu. Ông bằng-hài lắm, bằng-hài như ông lang gặp được người mắc bệnh nhẹ, bằng-hài như độ ông làm Tổng thư-ký Ich-hữu thư-xã.

Ông làm tờ đặt. Tờ đặt của ông rất khác thường. Có lẽ vì ông là ông lang, có lẽ vì ông là văn-sĩ.

Vì ông là ông lang, nên tờ đặt của ông nó giống như cái đơn thuốc bổ-không-cóng, không phạt nhưng rất khó tiêu.

Vì ông là văn-sĩ, nên tờ đặt của ông có vẻ thơ-thần, thần-thơ, vô-văn, văn-vô, và có cái đặc-sắc là không có ý-tưởng gì cả.

Ông cũng nhận là ông không có tư-tưởng gì, có ý-kiến gì về chính-trị. Ở hay / Nghị-viện là chỗ để tỏ bày ý-kiến về chính-trị, ông không có ý-tưởng gì về chính-trị thì ông vào đây làm quái gì?

Nghị-viện đâu có phải là chỗ bán thuốc bác mà cần đến ông lang? Hay ông cho các ông Nghị-viện là người có bệnh cả? Thế thì ông cao-kiến lắm.

Nhưng không, ông chỉ muốn vào Nghị-viện để « khảo-câu » cái thực-trạng của các ông Nghị, rồi đến cuối năm, mãn khóa, ông sẽ làm một bộ sách tả chân biến cho cử-tri.

Nhưng chúng tôi sợ lắm, ông ạ. Một là đến lúc ông hóa ra ông Nghị, ông sẽ đọc thơ trong Nghị-viện, thuốc các ông Nghị khác.

Hai là ông xuất bản ra một quyển sách « khảo-câu » hay như bài thuốc Lục-vi, không cồng, không phạt, nhưng rất khó tiêu.

Đằng rào cũng là một cái tội, nếu không tội cho các ông Nghị thì tội cho độc giả.

Lý thì cuộc thi dân biểu

Phong-Hóa mở cuộc thi chọn dân biểu. Ra ứng cử có ông Phạm-Tá, ông Nguyễn-dinh-Tiếp, ông Nguyễn-dinh-Tiến, ông Nguyễn-mạnh-Bồng, ông Hà-vân-Độc, ông Vũ-văn-Định, ông Hoàng-quang-Tbình.

1) Ông nào sẽ được nhiều vé nhất? — Chắc thế rào cũng có một ông trong bày ông đã kể trên.

Ông ấy có thể trúng cử ngay được, mà nếu không trúng cử ngay được, có lẽ cũng trúng cử khóa sau, chỉ trừ ra khả năng người khác trúng cử thì không kể.

2) Số vé bầu cho người được nhiều vé nhất là bao nhiêu?

— Từ một vé cho tới một nghìn vé, thế nào cũng không hơn được một nghìn, mà cũng không ít quá một vé.

3) Ông nào được ít vé nhất và được bao nhiêu vé?

Trota bày ông thế nào cũng có một. Ai?

— Đến lúc bầu-cử xong thì biết. (ra ông ấy cũng được một vé, vé của ông ấy bầu cho ông và tự tay ông bỏ vào thùng phiếu.

Nếu Tứ-Lý đoán sai, xin chịu thuê một chiếc ô-tô 18 chỗ ngồi để Tứ-Lý dùng cả 18 chỗ ngồi ấy đi văn cách Hương-Tịch.

Một tin đồn

Một bạn đồng nghiệp đang tin rằng ở làng Cương-vi tỉnh Quảng-dông bên Tàu, một người đàn-bà (lẽ tất nhiên) mới sinh ra được một đứa con trai, hình trạng như loài khỉ, lông lá lờn-xôm, có ba mắt, một mắt ở trên còn hai mắt ở dưới đối nhau; hai bên sườn có mọc hai cánh, to như bàn tay, mới lọt ra đã biết nhảy, hiện giờ đứa trẻ ấy vẫn còn sống. Câu truyện « tầu » và lý thú quá.

Thăng bé ấy, giá mời được bác-sĩ Nam-Anh mà độ nào các báo đã nói đến, để bác-sĩ chữa hộ chắc nó sẽ hóa ra người thường, chỉ có hai mắt, không có cánh, mà lúc lọt lòng ra chỉ biết khóc và đòi bú.

Nhưng có lẽ bây giờ nó đã hóa ra như người thường rồi đấy!

Nguyễn-mạnh-Bồng quảng cáo

Ông Bồng làm thuốc ngon không khê, chỉ quảng cáo rằng:

« Không phải như những nhà làm quảng cáo, kèc hay, khoe tài, khoe thân biểu. Chỉ xin giới thiệu đồng bào nhà thuốc:

Mai-Lộc-Đường
Chủ nhân là cụ Mai-Lộc Nguyễn.

manh-Hương đồ thủ khoa, làm quan về hưu trí. Làm thuốc lâu năm. Ông con trưởng là Mãn-châu Nguyễn-mạnh-Bồng, (thời làm báo đi học thuốc ở Thượng-Hải đồ bằng-bác-sĩ thuốc Tầu về)

Nếu nhận kỹ danh sách các ông trúng tuyển khoa thi đình năm Đinh-dậu (Thành-thái) thì lạ thay! thấy cụ Động-xuân-Nhã (Hành-thiện) đồ thủ khoa mà cụ Nguyễn-mạnh-Hương (Hội-xá) đồ thứ năm.

Ý bản người đề-bảng bèn nhâm, dành lần lộn thứ tự, thành thử cụ Ng-mạnh-Hương mới chụt xuống hạng thứ năm. Biện cớ lên đầu bằng mới phải, vì cụ đồ thủ khoa kìa mà!

Nếu vậy, xin cái chính: Ng-mạnh-Hương (Hội-xá) chứ không phải Động-xuân-Nhã (Hành-thiện).

Khêc một cách khêc, mà khi nào khoe thật khéo thì không gọi là khoe được. Lấy hiệu là Mai-lộc (con hươu) thật là đúng lắm!

Ông Trần-tuấn-Khải, với báo Kinh-tế

Trước kia nghe đồn ông Trần-tuấn-Khải, một nhà làm thơ, sẽ ra chủ trương tờ Kinh-tế trong lúc kinh-tế này.

Nhưng nay lại được tin rằng ông gặp lúc kinh-tế khủng hoảng nên tinh thần cũng khủng hoảng, tư tưởng cũng khủng hoảng, nên ông lại không chủ trương được tờ Kinh-tế, chỉ trừ ra lúc nào nó cũng khủng hoảng.

Vì những nhẽ ấy, ông chỉ giúp tờ Kinh-tế về mặt thơ...

Có thể chứ! Nếu ông bàn về kinh-tế thì những bài ông có về thơ thần mất, nhưng bây giờ ông chỉ làm thơ, thì thơ ông chắc nhuộm màu kinh-tế.

Đằng nào cũng vậy. TỨ LÝ

Bàn ngang.

«Đức» uống rượu

« Nam vô tầu như kỳ vô phong », Làm trai không rượu như là cờ không gió, coi ừ rừ buồn-rầu.

Vậy đã làm « tài trai », nhất là « tài trai » nước Nam lại càng nên uống rượu lắm. Mà uống thì rượu trắng, lại là rất nên.

Và bầu-rượu, thì thơ vẫn là biểu hiệu « đức » thanh-nhân phong-khoảng của các cụ, nên những « kẻ sĩ » trong nước thường là những tay « trạc rượu ».

Rượu lại còn là cái « nguồn văn thừa » nên nhiều bác-thi-gia đi tìm « gèn sĩ phi lý thuần » trong những hũ rượu.

Chẳng những là « nguồn văn » cho thi-gia, rượu lại còn là « nguồn vui cho dân chúng.

Đám hũ ư? Rượu.

Rượu lại là cái nguồn sâu.

Đám tang ư? Rượu.

Rượu lại là cái « nguồn nhớ ».

Đám kỵ ư? Rượu.

Rượu lại là cái « nguồn tình ».

K. T. ư? Rượu.

Đến nỗi đã có riêng một thế á-đạo có cái mỹ danh là « đạo rượu ».

Rượu, Rượu, Rượu!

Ở đâu, lúc nào cũng chỉ thấy Rượu.

Vậy ta có thể « xếp » rượu vào trong kho « quốc túy » của ta được.

Và nghĩa đen hai chữ « quốc túy » là gì?

Phải chăng là « nước say »? Mà « nước say » tức là « rượu » vậy.

LÊ-ĐÃ

Gặp lại gia-tập mưa đơn,
Đang về AN-TIÊN chẳng còn có gì.
Hiệu đồng về chuyên-môn số nhà 2 phố
Nguyễn-trọng-Hiệp phố giữa phố Cầu,
Gõ đi vào ngõ Gia-Ngư

Buồn hàng . . . . .

Bên Pháp thứ 7, cũng được đẹp mà rẻ nhưng chỉ có các thu áo pull-ovet, chandail, gilet bằng laine và sợi là 14, và không được mua vì rắng hiệu

Cự - Chung

63 Rue de la Citadelle Hanoi cũng thuê thợ bên Tây sang dệt các thứ áo chẳng khác hàng tây chút nào, am lại có phần bết chặt hơn.

Lầy Kiêu

Một nền Đông-troac khóa xuân hai Kiêu!

Phòng khám bệnh

của Bác-sỹ Nguyễn-văn-Luyện

N° 8 Rue de la Citadelle - Hanoi

Téléphone 304

Có chữa bệnh bằng điện - Có phòng thủ vi-trùng. Chuyên-chữa bệnh dân-bà, trẻ-con. Nhà ở phố đường Thanh (hay cửa Đông, hàng Da sau phố xe Đều) gần trường Cửa Đông Hanoi.

Nếu muốn mua nhiều, lựa bán xứ, rất tốt, rất đẹp, hay nhuộm các áo ra xăm, hay thay các mẫu xăm ra nhạt, ra mờ gà để dùng vào mùa hạ, nên lại nhà LÊ QUANG LONG 50 Hàng Cót Hanoi vừa được giá hạ lại vừa được mẫu đẹp và bền, quyết không nói ngoa.

TÔI LÀ KHÁI-HƯNG

Hai hồi 2 cảnh

HỒI I

BA ÉCH - (đang trước cửa nhà Khai-Hung, n. một mình): Lâu nay không đũa, buồn quá. Phải bịa câu chuyện trên anh Khai-Hung chơi cho vui mới được! (gõ cửa)

KHAI-HUNG - (mở cửa, trông thấy Ba-Éch, lẩn đăm): Kia! Anh Ba, anh đến chơi có việc gì thế?

BA-ÉCH - (tươi cười): Lâu nay nhớ bạn lại chơi, chứ còn có việc gì nữa?

KHAI-HUNG - (văn lãnh đạm, cười mỉa): Cảm ơn anh.

BA-ÉCH - Nhưng anh không bận việc gì đấy chứ?

KHAI-HUNG - (thở dài): Cũng hơi bận.

BA-ÉCH - (cười nịnh): Lại bận viết tiểu-thuyết đấy chứ gì!

KHAI-HUNG - (giọng đã hơi dịu dịu): Có thể!

BA-ÉCH - Ha ha ha! Đã biết ngay mà, các nhà văn-sĩ thì chỉ có thể!

KHAI-HUNG - (cười tự đắc): Chỉ có thể nào?

BA-ÉCH - Chỉ có: viết, rồi lại viết, viết cả ngày, viết cả đêm.

KHAI-HUNG - (nhăn): Tôi cũng loài ốm đi ấy mà. Có khi cả ngày chả viết được một trang.

BA-ÉCH - Thôi, đừng vờ nữa đi. Lười mà lại viết được nhiều thế?

KHAI-HUNG - (gọi truyền để xem bạn có khen mình không): Viết nhiều mà làm gì. Viết nhiều mà vẫn chẳng ra văn thì có làm gì.

BA-ÉCH - (cười, vỗ vào vai Khai-Hung): Thôi, đừng nhún nhả đi. Tiểu-thuyết của anh ở Hanoi còn ai lạ. Hay chuyê đi được.

KHAI-HUNG - (giọng bền lên): Anh cứ rieu.

BA-ÉCH - (làm mặt giận nói to): Tôi lại rieu anh. Vì có gì anh bảo tôi rieu anh?

KHAI-HUNG - (nói sè): Nhưng anh làm gì mà kêu ầm lên thế. Vào trong này nói chuyện tiện hơn.

BA-ÉCH - (văn nói to): Nhưng anh không tin tôi, tôi tức lắm kia.

KHAI-HUNG - Vâng, tôi tin anh rồi. Anh làm người qua đường, người ta tưởng chúng mình cãi nhau.

BA-ÉCH - (văn làm mặt giận, giọng bắt tay): Thôi chào anh, tôi về!

KHAI-HUNG - (Thần mặt) Thì hãy vào chơi đã.

BA-ÉCH - Nhưng anh bận.

KHAI-HUNG - Cũng chẳng bận gì lắm.

BA-ÉCH - Thôi, để anh làm việc, ẻo làm mất thì giờ của anh. Thì giờ ủa anh thực là vàng ngọc.

KHAI-HUNG - (mời soạn): Thì cứ ào chơi đã nào. Tôi không bận gì đâu. Ồi quên làm việc ban đêm kia.

BA-ÉCH - Vâng, thì vào.

BA-ÉCH - Nhưng tôi chỉ ngồi chơi, phứt thôi đấy. Đừng bảo pha nước ủa nói gì đấy nhé.

KHAI-HUNG - Làm gì mà vội thế,

(gọi): Nhỏ, pha nước, pha chè mạn hoa ủa nhè (tiếng thảng nhỏ ở trong nhà): Vâng.

BA-ÉCH - (gật gù): Sướng thật, anh sướng thật.

KHAI-HUNG - (vờ không hiểu): Có gì mà sướng?

BA-ÉCH - Đi đâu cũng có người nói đến tên lại còn gì sướng hơn nữa.

KHAI-HUNG - (sướng đỏ mặt, vờ không lưu ý đến câu khen, gọi): Nhỏ, pha nước mau lên (tiếng nhỏ): Vâng.

(nhỏ bưng khay nước ra)

BA-ÉCH - (ghè gần lại Khai-Hung, thì thầm): Có câu truyện thú quá, anh ủa.

KHAI-HUNG - Truyện gì mà thú thế, anh?

BA-ÉCH - Truyện anh.

KHAI-HUNG - (làm bộ ngờ ngác): Truyện tôi?

BA-ÉCH - Phải, truyện anh. Sáng hôm nay, tôi vào hàng cô Liên-hoa - anh có biết cô Liên-hoa không nhỉ?

Cô Liên-hoa bán bánh ngọt ấy mà.

KHAI-HUNG (cổ đầu lòng hơn hồ): Có, ở phố hàng Sầu.

BA-ÉCH - Đích (uống nước). Nước này mà có bánh bích quy nhà cô Liên-Hoa thì tuyệt. Tôi vào bắt gặp cô đương đọc lại tiểu thuyết của anh. Cô ấy nói có ấy đọc lại lần ấy là lần thứ năm.

Rồi có ấy hỏi tôi có biết anh không. Tôi nói có. Có ấy phàn nàn không biết tác giả, chỉ ao ước được gặp mặt anh.

KHAI-HUNG - (đứng dậy lấy hộp bích-quy mở mời Ba-Éch): Mời anh xơi tạm, thứ này cũng khá.

BA-ÉCH - (cười) Ngày xuân cao hứng nhà văn sĩ cũng nhiều khi chén dĩa chứ?

KHAI-HUNG - Anh không nhắc thì suýt nữa tôi quên (vào tủ lấy chai Char-treuse và hai cái cốc ra, rồi rót mời Ba-Éch. Ba-Éch nghe chuông cũng thích rượu uống luôn một lúc 3 cốc đầy).

BA-ÉCH - (đưa ly lên môi): Ngon. ngọt mà dịu dàng như văn anh vậy!.. anh có đủ bộ Phong-hóa đấy chứ?

KHAI-HUNG - Có đủ! anh hỏi làm gì?

BA-ÉCH - Cô Liên-hoa thiếu mất ba số có đăng tiểu-thuyết của anh, nên nhờ tôi mua hộ.

KHAI-HUNG - Thôi, tôi xin biểu anh cả bộ (vào bàn giấy lấy ra đưa cho Ba-Éch chõng báo).

BA-ÉCH - Tôi xin thay mặt cô Liên-Hoa cảm ơn anh và xin thật lễ anh để tôi lại đưa ngay cho cô ấy, chẳng có ấy chờ (giơ tay bắt tay Khai-Hung)

BA-ÉCH - (giọng báo hộ) Cứ cố đi nhè!

KHAI-HUNG - (mim cười)

HỒI II

(Phố hàng Sầu, cửa hàng cô Liên-Hoa)

LIÊN-HOA - Thưa ông mua gì?

KHAI-HUNG - (cắm đũa, g cắt mũ ngả đầu chào): Thưa cô..

LIÊN-HOA - Thưa ông.. mời ông nếm thử mứt quất ngon lắm.

KHAI-HUNG - Thưa cô.. thưa, cô, tôi là Khai-Hung.

hỏi điều gì?

KHAI-HUNG - (Lúng lúng) Thưa cô.. tôi là Khai-Hung!

LIÊN-HOA - Thưa ông, ông muốn hỏi anh tôi?

KHAI-HUNG - (Càng lúng lúng) Thưa cô không, thưa cô.. tôi là Khai-Hung.

LIÊN-HOA - (mim cười, cắt đĩa mứt quất vào tử kính..)

KHAI-HUNG - (mạnh bạo) Thưa cô, anh Ba đã đưa Phong-hóa lại bừa cô..

LIÊN-HOA - Thưa ông, Phong-hóa nào?

KHAI-HUNG - Phong-hóa tôi gửi lại cô, tôi gửi anh Ba đem lại tặng cô!

LIÊN-HOA - (Ngờ ngác..)

KHAI-HUNG - Vậy ra, anh Ba chưa lại?

LIÊN-HOA - (Văn ngờ ngác) Anh Ba nào?

KHAI-HUNG - Thưa cô anh Ba-Éch,

LIÊN-HOA - (Lãnh đạm) Tôi không quen.

Bạc bán hũ

(Tả cảnh bức tranh của Đông-sơn xem Phong-hóa số 37)

Trên chợ Trời có anh bán hũ,

Hàng bày ra cả đủ các khổ khuôn:

Cái phình phình, cái lại thon thon,

Cái nhọn, cái nhỏ, cái con, thoi đủ cả.

Mỗi hũ đựng một thứ hàng rất lạ,

Mâm lót? - Không! - Mâm cá? -

Cũng không!

Các nàng liền sạm-sít đứng xem đông,

Chủ hàng mới ung-dung cáo-bạch:

« Thưa các cô, thứ mâm này gọi nôm là

« Mâm Sách »,

Của bi-nhân làm, để tịch đã lâu năm,

Tổn công phu rút ruột tang tằm,

« Mâm xuôi », « mâm ngược », « mâm

vuôn », thoi đủ lối..

Xin giới thiệu: « Mâm Tinh », hai

khối,

« Khối tình con » và « Khối tình mẹ ».

Tinh-kinh-niên, mâm đã khan khô.

Trong hai thứ, tùy các cô sở-thích.

« Đán Bà Chiếu », là lên vô mâm khách,

Thứ mâm này cũ rich đã mấy nghìn năm.

Hỏi có nào ưa mâm tôi bán?

Đấy « Mâm Mộng » của bi-nhân làm thực

« mị »..

Một hũ nhưn, một hũ con tí tí,

Lượn đủ mùi: Âu, Á, Mỹ, văn văn..

Này: « Cờn Chơi », « Cờn Uống »,

« Cờn ăn »,

Là thứ mâm giở lán mà giờ cựu »

Rao hàng xong, đem mình ra giới-

thiệu!

« Bi-nhân đây, Nguyễn-khắc-Hiếu, chích-

liên.

Vốn khi xưa làm bồi rượu Đức

Hoàng-Thiên,

hành mang lại tặng cô.

LIÊN-HOA - (cười) Cảm ơn ông..

Tôi hỏi không phải: ông đi làm quảng cáo cho.. cho hiệu Phong-hóa nào đó

có phải không?

KHAI-HUNG - Thưa cô, không. Chính tôi là Khai-Hung..

Có người vào hàng vô manh lên vai Khai-Hung Khai-Hung quay lại thì chính là Ba-Éch.

BA-ÉCH - Anh mua kẹo đấy à?

(rồi quay lại giới thiệu khối hai với Liên-Hoa): Tôi xin giới thiệu cô: ông Khai-Hung, chủ hiệu nước mắm ở phố hàng

Cót - Ông ấy có nhờ tôi đem lại tặng cô một chai nước mắm để làm mầu

LIÊN-HOA - À! giờ tôi mới hiểu (cười).

KHAI-HUNG - Thưa cô, anh ấy nói bậy đấy. Chính tôi là Khai-Hung.

(Liên-hoa và Ba-Éch cùng cười rã rượi.)

(Hạ màn)
KHAI-HUNG.

Đành vờ chén cho nên Ngại giận dữ.

Bắt phát-vãng, đi đây biệt xứ.

Xuống Hoàn-Cầu ăn ở với người Trần.

Bấy nhiêu lâu chuyện nấu mà nấu,

Khí mới ngẫu, bán cũng đủ ăn và đủ uống.

Người thì-tục họ chất chạ chất chường

Mũi không sánh mà tu tưởng lại bấp-bành

Mâm mới ra đời được thiên-hạ hoan

ngheh,

Mà nay lại chế hằm, chế tanh, chẳng

thích.

Sá chi bọn người trần mũi thịt,

Bi-nhân bên kia kịt quấy lộn tiên;

Đến chợ Trời, may gặp ngày phiên

Xin mời các nàng Tiên nếm thử..

Bạn liền hẳn biết người biết cửa,

Chẳng vô tri như cái lũ người đời.

Bổ công tôi lặn lội lên Trời,

Họa may gặp được người tri-kỷ..

Dù nhiều ừ, mua dùm cho là quý,

Hàng bán « son », ăn lái tí ti thôi ».

Các nàng Tiên nghe nói mím cười!

Nghĩ thương hai con người chất phác.

Ghé lại chính « Tân-Đã Văn-lớp »,

Xem mùi văn thơm nồng gác thế nào?

Nhấc nắp lên bỗng thấy hơi pháo

Xông lên mũi, cái mũi sao nặng quá!

Vội quàng nắp lên chum, úp giã,

Gẻo quần-tiền đều cảm cả chứ không chơi.

Tay bịt mũi, miệng cầm hơi,

Các tiên-nữ vội tung trời, giắt tan,

Bị thất-vọng, bác Tân-Đã chán ngán,

Hàng ế thiu chẳng bán được chi chi.

Sợ như ra còn hũ rượu tí.

Nhắm với mồm, cứ tí ti ngồi chén khướt.

Tợp, lại tợp, say mềm say lướt,

Chợ lan rồi mà vẫn cứ ngồi ngáy.

Bấy giờ để cũng còn say..

TU MỞ

Trước cửa hiệu nhỏ 107 Hàng Đào nay cửa hiệu to 21 Phố Hàng Quạt là cái chứng chỉ chắc-chắn về sự phát-đạt và tiến-bộ của bản hiệu. Được ư thế là nhờ ở lòng yêu của các quý-khách đã chiếu cố đến Tân-Trịnh ng bấy lâu nay. Vậy muốn khỏi phụ lòng quý-khách về mùa hạ năm bản hiệu mua rất nhiều các thứ vải đủ các hạng để may hầu các quý-ch bằng một giá rất phải chăng. Xin mời lại may th ở lòng thành-thực của bản hiệu.

1án-Trịnh chủ nhân Cán-bạch.

Nếu muốn được giấy ta, giấy tây, giấy KIM-THỜI đủ các kiểu, vừa bền, vừa đẹp lại vừa rẻ xin mời đến hiệu TOÀN-THÀNH chủ-nhân là M. PHẠM-VĂN-SUU ở 57 Route Mandarine.

Trong thời-kỳ kinh-tế khủng-hoàng, lại được hiệu TOÀN-THÀNH đóng giấy một cách đặc-diệt như thế tưởng các quý-khách không nên bỏ qua dịp tốt thì phải.

BẦY BƯ'C THƯ

Chi Diễm-Tuğét

Ruột em rối như tơ vò, có lẽ em điên mất. Em tư đối với lương tâm rất là thẹn. Em nhìn bóng em trong gương mà em ghê sợ. Em xưa nay bầm tím hiện lằn, chỉ vì biết, hẳn chỉ lấy làm ngạc nhiên lắm.

Chỉ muốn hiểu câu truyện của em, em xin kể từ trước đến giờ cho chị nghe.

Chỉ có lẽ không biết vì sao mà hôn-lễ của em mau chóng một cách không ngờ. Hâm dnh chẳng? Hâm lợi chẳng? Chỉ tưởng như thế là sai, và đến em, em cũng chẳng ngờ được hưởng diễm phúc ấy.

Chúng em gặp nhau, yêu nhau, rồi — muốn cho hai trái tim cùng đập theo một nhịp, chúng em hợp tác với nhau gây một cảnh gia-dình như gấm thêu hoa dệt.

Em — chị đã rõ — nhà nghèo sác, cơm bữa cá thảm, cố gắng giữ lấy chút hơi tàn mà mong bươm ước bão. Ngoài 20 tuổi! một bụng một mình, đêm ngày phờ phạc chỉ mũi kim cho khuây khỏa nỗi sầu.

Chồng em — Nhân-Trai — trái lại, được hưởng lạc thú gia-dình vừa chẵn 6 năm. Chẳng may vợ chàng là Nga-Anh mất, để lại cho chàng một đứa con thơ. Thương vợ thương con, chị thử tưởng tượng nỗi khổ tâm của một người chồng lắm tình nhiều cảm!

Hồi đó, em giầy nữ-công ở nhà một vị hưu quan Kỳ ngỗ hệ, nhân Thanh-mai, Ngọc Quế ra Đờ-sơn ngỗ mát, em cũng được theo ra đó, nhờ không khí trong sạch bởi bờ sức khỏe và đi-duỡng tinh-thần. Thường thường lúc mặt trời gần lặn, em mình thơ thẩn trên bãi bãi, em gặp chàng thủng thỉnh bước một, tay giắt con đi chơi, đôi mắt lừ đừ đưa ra ngoài bờ trông làn sóng nhấp nhô.

Thằng bé kêu khinh làm sao!

Da trắng hồng, tóc đen nhánh, mà mũm mĩm trông rất đáng yêu. Lúc em chỉ muốn chạy đến ôm lấy nó mà hôn.

Hôm đó — em nhớ không thể quên được — về buổi sáng, một buổi sáng mùa hè, Nhân-Trai nét mặt râu rầu, nhìn một cặp uyên-ương đang khoe tay nói truyện. Thằng bé lon ton chạy trước tim bắt dạ chàng. Sây chân, nó ngã. Em vội vàng chạy lại, ôm sóc dậy, phủi quần áo và an ủi nó. Tiếng khóc vang làm cho chàng tỉnh giấc mơ màng, chạy lại. Em ngừng đầu lên: Bốn mắt nhìn nhau! Trái tim em thình thình, chân tay bần rần, em cất tiếng nói: « Thưa ông, xin ông an tâm, em không sợ đón (i) cả » Chàng cười chú, nhìn em, cảm ơn em rồi dẫn con đi.

Từ đó gặp em, chàng cung kính ngẩng đầu chào và thằng bé chạy đến ôm lấy em, cười khanh khách.

Mấy hôm sau, em đang đọc quyển Atala, bỗng có người bịt chặt mắt em. Em giật mình kéo tay ra, quỳ lại, thằng bé cười như nắc nẻ.

« Có mẹ sách thế? Tuấn chồng cô, có đứng méch ba nhé. Ba cũng đang đọc sách, Tuấn trốn ra đây chơi với cô Tuấn yêu cô lắm, cô có yêu Tuấn không? »

Em bỏ sách ra, kéo nó vào lòng, hôn hít:

— Có, có yêu em lắm. Mẹ em đâu?

— Mẹ em chết rồi!
— Em có thương không?

— Có! Mẹ yêu em cũng như cô yêu em. Ba thương em lắm, ba nhìn ảnh mẹ, đọc thư mẹ rồi khóc.

Cán trạng sức động, em khó ngăn nước mắt. Tuấn nom thấy. Nó ôm cô em:

« Ô kia! sao cô khóc? Cô cũng thương ba, thương mẹ, thương Tuấn à? »

Em không nói gì cả, cứ nghẹn ngào cúi xuống hôn nó. Vừa lúc đó, Nhân-Trai thình đi lại, gạt đầu chào em:

« Tuấn, có về không em, cứ làm bận cô mãi. »

Em nói: « Thưa ông, không hề chi, em ngoan lắm. »

Chàng lần la nói truyện, cứ chỉ ôn hòa, nói năng nhã-nặn. Chị ơi! em xin thú cùng chị, đó là lần thứ nhất, mà em được đối diện với một người đàn ông! Truyện trò hơn hai giờ, chàng cáo từ đất con về. Từ đó, chúng em gặp nhau luôn, nhưng chỉ là truyện thương thời, chứ chưa dă động gì đến tình-ái.

Dần dà quen hơi bên tiếng, em kể thân thế em, chàng rất ái-ngại và cũng thuật cảnh khổ của chàng.

Quen nhau vừa nửa tháng, có một buổi chiều kia, chúng em đang nói truyện, chợt Tuấn hỏi em:

« Có ơi, bao giờ cô về. »

Em nói:

« Độ hơn nửa tháng nữa, hết hè cô lại về Nam định »!

Nó sêu sếu:

« Có về, có b) Tuấn à, có ghét Tuấn ư? Không, Tuấn không muốn cô về. Có về với ba, ba nuôi cô »

Câu nói thực thà xuất ở miệng đứa trẻ thơ làm cho chúng em đỏ mặt. Chàng bấy giờ mới quyết trí thổ lộ chân tình. Giọng run run, chàng nói dài, nhưng em chỉ nhớ một câu, một câu nó làm cho em vui sướng vô cùng:

« Vợ tôi mất đi, tôi tưởng khó kiếm được người đức hạnh như thế. Ngờ đâu được gặp cô, vẫn yêu vụng nhớ thăm, ước ao sẽ cùng cô nối giầy tơ. Trái tim tôi xin thành tâm hiến cô, chắc cô cũng không bỏ từ... Tôi yêu cô một cách thật chân chính... »

Ôi nghe đến câu « tôi yêu cô », em cảm động quá, ngã vào chàng, chàng đỡ tay đỡ em. Từ đấy, yêu nhau, rồi một tháng nữa, chúng em thành vợ chồng.

Em nghèo, chàng cũng chẳng giàu

lắm. Lương tháng sáu, bảy chục bạc, cũng thừa phong lưu, chúng em chẳng để làm vào sự nhõ nhõ. Chúng em yêu nhau! Yêu nhau, đó là hạnh phúc trên đời, ngoài ra lên nhiều bạc lắm lắm chi.

Em vẫn yêu Tuấn bội phần. Em nên liệt tên nó vào sổ công lao vì chính nó là người thợ xây nên hạnh phúc của em vậy.

Rồi thì em không hiểu tại sao, tự nhiên thay đổi hết. Bất thình lình chẳng? dần dần chẳng? em nào có biết, em không biết nói sao, cho chị hiểu được. Tự nhiên em ghét Tuấn. Thì ra bánh dục vẫn không xương mà!

Nhưng, chị ơi, trước khi chị chế em xin chị nghe em. Trước hết một điều cần: Tuấn giống mẹ nó như lột. Vì thế chẳng mà em ghét Tuấn! Ờ, ngộ nhì, em cũng biết ghen! phải, em ghen! Tất cả vũ trụ đều tụ vào chỗ em, em yêu chồng đến cực độ. Lúc mới lấy nhau, về lâu sâu dần dần biến cải, chàng đi làm về, nhìn vợ, nhìn con thỏa dạ vui lòng. Vài tháng sau! mây sâu âm lại kéo đến, em hết sức chiều mà vẫn không hiệu quả, Em nghi chàng, rồi hai trái tim không đập đều nhau nữa. Thế là hết.

Anh yêu em hơn là anh yêu anh và có lẽ hơn là em yêu anh nữa... « xa nhau một khắc, anh không sao quên được em. Hình ảnh em như khúc khích anh về những sự khó khăn ở đời... » Anh thẫn thờ ngồi trên bờ suối, anh ngắt đóa hoa hồng anh để lên môi anh hôn, anh tưởng tượng như cặp môi em, chỉ khác một điều, chiếc hoa đẹp không hồn, anh không được nghe những điều ân ái thổ thổ bên tai... »

Thư trả lời của Nga-anh cũng rủa rủa như thế.

« ... Anh Nhân Trai, em cầu trời phạt phủ bộ anh không gặp sự gì làm cho em đau lòng... » Tuấn nhớ anh lắm! anh mau về làm ơn cho con cưới... —à, anh sắp về ư? anh vẫn khỏe mạnh chứ? em tiếp được tin, em vui vô hạn. Em cảm động đến sa nước mắt. Em đọc những câu đó kỹ lắm, nên còn thuộc lòng. Phần nhiều thơ nhẫu quá, khó xem lắm: có lẽ xem đi, xem lại, hoặc ấp trong cổ-ré chẳng? Ai bảo Nga-Anh chết là sai, Nga-Anh còn sống! Còn sống, em bảo thế, chàng vẫn yêu.

Tối hôm ấy, trước lò sưởi chàng đắm đắm nhìn ảnh Nga-Anh, nét mặt râu rầu rồi nhìn đến Tuấn. Tự nhiên chàng ôm choàng lấy nó mà hôn, ôm chặt óm thằng bé phải kêu một tiếng. Nó quay lại nhìn em, rùng sợ hãi. Em ngạc nhiên quá; kia đôi mắt sáng, nọ cặp môi son, không khác của Nga-Anh một chút nào cả. Chàng hôn Tuấn, con của Nga-Anh. Chàng hôn Nga-Anh! Hôn Nga-Anh trước mặt em! Thế rồi em ghét nó quá, ghét như muốn đào đất đổ đi.

Trời ơi! mỗi lúc em muốn đạp đi, nhưng nó cứ bồng bồng lên mãi. Cái tiếng lanh lảnh của nó trước kia êm tai là thế, nay như làm như ọc em, Nụ cười như riều cợt em, tiếng khác đi ai khác gì tiếng oan hận của người bạc mệnh. Hình ảnh nó tức là mẹ nó, tức là Nga-Anh! Em định báo thù!

Trăng bé cũng biết tình em thay đổi, nó len lét như rắn mòng nạm, nó không dám lại gần em. Nó làm em giận: giận quá, một hôm em đánh nó, đánh nó trước mặt chàng. Chàng nom thấy không nói gì, mặt tái mét. Chàng ôm con lên gác, dỗ con, vợ về cho con ngủ? Em sợ không giám nhắc nhích. Em khóc rồi xin lỗi chàng. Điềm nhiên chàng cầm tay em ngồi ngào khuyên em người giận.

Nhưng em nuốt sạo được hận này! Chao ôi! Vì ai mà chàng không yêu em! Một kẻ bạc mệnh làm cho em phải nên thân quá phụ... Em không còn hy vọng chi cả, em cũng là người, há lại không có quyền đến hạnh phúc như người khác chẳng? Em không tìm, tự nhiên họ mang đến hiển cho em. Em tưởng thật, em hiến cả trái tim thành thực cho họ. Thế rồi nay, cũng như trước, em lại ngắt ngưỡng kéo mầu đời có lạnh.

Chị ơi, chớ trách em. Chị nên thương em và phân nân cho em. Kính chào chị Em Uyên-Phương

Chi Diễm-Tuğét

Xin lỗi chị, em chậm trả lời, Chị hỏi em bây giờ em ra làm sao. Thưa chị em vẫn đau khổ, trái tim em rồi có lẽ đến vỡ mất! Đau cả vật chất lẫn tinh thần

Xem trang sau

BẦY BÚ'C THU'

(Tiếp theo trang 7)

thế gian. Chị Nguyễn rửa em, nhưng xa thương em.

Em Uyên Phương

Chị Diễm Tuyết

Được lắm, em xin thuật hết kể tóc chân tơ cho chị nghe. Nếu em có tài ngôn ngữ

Đã mấy tháng nay em ra sức vật lộn. Em không thể nghĩ đến truyện khác nữa. Hình thảng bé lúc nào cũng phảng phất trước mặt em. Nó cười, nó nói, trái tim em như bị trăm mũi tên đâm phải. Chẳng em nghĩ em có thái vì thấy người em đổi nhĩa. Chẳng hỏi, em chối. Chối mãi không được em phát câu : «cậu lạ cho thái độ tôi phải không ? Ở lạ chưa kia. Có lẽ tôi không có linh hồn, tâm trí như cậu hay sao. Cậu có lúc buồn, tôi cũng thế. Hề tôi buồn, cậu cho là tôi ốm, tôi có thái. Thế cậu thì sao ? » Chẳng không hỏi nữa, ôn tồn tưới tẩm ngọn lửa giận đang bùng cháy.

Bây giờ nếu em quay đầu nhìn lại quãng đường em đã vượt, em tưởng lúc ấy không phải là em nữa. Một con ác quỷ hay một gã hung thần đã đánh bại hồn em đi, nhập vào xác thịt em, sai khiến em. Thời kỳ đã qua, đó là cái hố đen trong đời em; bây giờ em nghĩ lại, than ôi! nào có khác chi giấc mộng gớm ghê! Em chỉ biết có một điều : em cầu thảng bé chết. Thế rồi em lập tâm giết nó.

Cách nào, chị hỏi, cho khỏi bị ngờ. Thuốc độc, dao găm ? Không thể được. Em dùng một thứ khí giới ngay hiểm m không giết người nhưng nó giết từ từ như một kẻ bị xử lăng trì vậy : chiếc khăn tay của kẻ bỏ lao !

Em giấu trong giường thảng bé, ngay dưới chỗ gối, rồi em chờ. Tháng nọ thảng kia em chờ, nhưng mặt rất thân nhiên.

Nói đúng ra, khi em giấu khăn tay, em run, ngực đập, em nhìn trước trông sau. Chiếc ảnh Nga Anh treo trên tường nhìn em một cách lãnh đạm, em sợ quá, chạy ra khỏi buồng.

Em vẫn chờ, ăn tâm lăm, bụng bảo dạ : «Họ mắc bệnh ho chết, mặc họ, ai làm gì được ta » em lại còn cho em là vô tội nữa.

Từ đó em không ghen ghét nữa. Đời em có lẽ còn hạnh phúc, em nghĩ. Bỗng đâu, em lại quay về tình cũ: hiền lành, thảng bé dần dần lại yêu quý em, chẳng em há bé lắm, em báo tin cho hoai thai; chẳng mừng lắm! Thế rồi, cảnh gia đình lại như lúc mới lấy nhau, em vẫn chờ...

Lúc ấy em lại nghĩ : «nếu thảng bé không bệnh hệ gì và nếu ta vẫn sang sướng, thì thôi không hại nó nữa. Nếu nó không may mắc bệnh đó, mặc sức nó » nghĩ luận xác đáng lắm, dần dần em bình như thoát được gánh nặng...

Em vẫn chờ, em bảo chị thế. Sáng nọ em cũng hỏi : «con vẫn thấy khỏe mạnh chứ?» nó vẫn như thường. Chiều đến em bế nó đi ngủ, chòm chân kín cho còn trông không thoát đi đâu được. Một ngày kia, thức giậy, nó ho. Thấy vậy mắt em tái mét đi, em trốn vào buồng, bỏ hỏi ướm dầm cả áo. Mắt hoa, em sủa xuống đất, may có nín lấy cột giường nằm quay vào đó, hai tay che mặt, em sợ ánh sáng mặt trời!

Ba nó không đề ý lắm, tưởng nó bị ho soàng thôi, nhưng sau thấy nó xanh xao gầy còm, chẳng nghĩ định mới đóc tờ, em tâm dương hết sức, em không nghĩ trở vì chính em rất bằng lòng, thế có lạ không, hai cái tương phản? Em hại người rồi lại mới thấy thuốc chữa cho người, thật là một lần tuồng, thấy thuốc xem mạch, nghe ngóng, bảo là bị lao, kê đơn rồi dặn phải tắm bỏ cho nó, cho nghỉ ngơi và ở chỗ thoáng khí.

Kỳ chưa, em lại là người cũ khản họ rất chăm chỉ, em rút khăn tay ra báo thù xong, em lại phải làm đủ bốn phần người vợ : em coi sóc con chẳng em ! Người quen, kẻ thuốc khen em nức nở : «Mẹ đẻ đứt ruột vị tất đã thương con đến thế » em không đề ý tới câu khen, không hý hửng mà cũng không áy náy chút nào.

Một buổi chiều kia, em đứng nhìn nó ngủ. Tuy hơi thở hắt hắt, da xanh xao nhưng vẻ người thây mỹ đáng yêu. Bỗng em thấy bụng đau nhói như người đập mạnh vào em. Em đè tay lên bụng, em hiểu. Con em, cái thai, đã đỡ mình.

Em sẽ là mẹ, một đứa bé yếu ớt hơn anh nó đang sống giờ, chắt giờ trên giường này. Ngộ em chết, chẳng em lại tục huyền, người mẹ ghê cũng lại giết con em như em giết con Nga-Anh.

Nghĩ thế, em hối hận, em như thoát li được hung thần. Lương tâm em đã sáng chứ không nhòa như trước nữa. Em đau đớn quá, qui trước linh vị Nga-Anh mồm lẩm bẩm : « Xin chị thứ cho em ».

Chị nghĩ xem Nga-Anh có xá tội cho em không? Và chị ơi, chị đọc xong thư này, chị có còn cho phép em được k?

Uyên Phương, bạn thân của chị.

Chị Diễm Tuyết

Chị không trả lời em. Phải chăng em làm cho chị sợ? Chị đừng chối, em hiểu rồi. Xin chị tha lỗi cho em nếu em làm chị hoảng sợ vì câu truyện em kể chị nghe. Em chờ thư của chị, nhưng nào có thấy. Em sợ không dám quì trước chẳng em mà thú tội. Em đang ăn năn thì cơ một tiếng từ trong người em đưa ra, rành mạch từng câu, từng chữ rơi vào tai em : « hối hận thế là đủ đâm phẫn tội ác. Nhưng nếu người muốn chuộc lỗi xưa, người nên đêm ngày khuya sớm thuốc thang săn sóc con chẳng, người cầu lấy nó Trời phạt sẽ tua thú mà chẳng quả cho người ».

Em theo mệnh lệnh của thần lương tâm. Em hối, em nghĩ, em trách em. Ôi chao! giết một đứa con nít trong khi ngủ! Hèn mặt quá! Một người đàn bà làm nên tội ác ghê gớm, mà người đó lại là em! Em soi gương, em sợ bóng em.

Chẳng em biết em khó nọc và tận tâm quá. Ông đốc tờ lại khuyên em chờ nên lao tâm thế, có hại cho sự thai sản. Ông biết đâu? Em mặc ý, hại sức khỏe em mà em được tinh mệnh con chẳng em, em còn nề hà gì nữa. May quá, Tuấn dần dần đã đỡ, hơn trước nhiều. Em mừng quá! Trời phạt đã chẳng quả cho em rồi đó.

Uyên Phương

Chị Diễm Tuyết

Một tin đau đớn báo cho chị biết em sinh được một trai nhưng mẹ em mấy giờ đồng hồ, nó chết. Có phải là quả báo chăng chị? Viên đốc tờ đó là vì quả lao lực nên đến nỗi thế. Chỗ nạn ông ấy có biết chi đâu?

Nhưng thôi, chị ơi, em không đáng phàn nàn chút nào. Đáng kiếp cho em. Ai bảo trời không mắt, em không phúc. Em muốn một đứa hài nhi chết, thì đây thần chết đến ngay, giờ tay bắt ngay con em đi, ý muốn của em đã thực hành rồi, em còn phàn nàn chi nữa.

Chị Diễm-Tuyết

Từ đó con em chết, em đau lòng quá em khỏe suốt đêm, chẳng em khuyên cũng không được. Nhưng em không đến nỗi khổ tâm quá, vì con em ghê, đi thì Tuấn lại lành mạnh lắm, em trời độ nửa tháng nữa, nó khỏi hẳn.

Em mong mỗi có con bằng, nhưng vì có tội thành ra cờ đến tay mà không được phát, em không muốn có con, em không có quyền có con nữa, vì em ghét trẻ muốn giết trẻ! Con chẳng em, con Nga-Anh, đó là con của em đó. Từ rầy Tuấn là hôn ngọc của vợ chồng em em xin chẳng em mang ảnh Nga-Anh treo ở buồng em, em nhìn, em ngắm, em khấn thầm. Trái lại khi trước, em rất yêu người mệnh bạc. Lắm lúc em chiêm bao thấy nàng. Nàng mỉm cười : «Chị tha tội cho em, chị giao con chị cho em đây. Con chị là con của em, em phải gây dựng cho nó nên người ». Chị em thật hiền lành quá, em yên hết sức có lẽ hơn cả chị nữa.

Một hôm Tuấn ôm em, em hôn nó rồi ngẩng nhìn ảnh, chị em từng tìm cười. Tuấn nắm lấy em vào lòng em. Mẹ yêu con lắm, con yêu mẹ cũng như mẹ trước con kia. Em cảm động quá, nước mắt khóc. Chợt chẳng em đẩy cửa bước vào nhìn em một cách âu yếm, rồi đến bên giường vuốt ve khuyên giải em : «Mẹ quá lo nghĩ vợ chồng ta còn trẻ, đường sinh dục còn nhiều. Mẹ đừng tự lực quá, hao tổn tinh thần. Ăn hiền ở lành, trời sẽ đền công cho mẹ ». Chẳng đặt đâu em vào vai chẳng hôn em, hôn Tuấn nữa. Em không nói được câu nào, giờ hai bàn tay nín lấy cổ chẳng, nghe em nói mới nói được một câu : « Đa tạ cậu ». Một lúc lâu, em định thần lại, định qui dưới chân chẳng thú tội xưa nhưng nhìn lên ảnh thấy chị em trừng mắt trông em như có ý bảo : «im ngay! em chờ gậy trong gia đình một con giống tốt ». Em nhắm mắt lại, em sung sướng quá!

Thôi, bây giờ may mà tan bản. Bón chúng em - Nhân-Trai, Nga-Anh, Uyên Phương và Tuấn - bốn chúng em sẽ từ đây đời đời hưởng hạnh-phúc. Chị mừng cho em.

Bạn chị : Uyên-Phương

(Hết)

VŨ ĐỨC-MAU

MƠI ! ĐẸP !

Có nhiều kiểu chữ rất mới ! in rất đẹp !

Lại giá đặc biệt !

Nhận in đủ các sổ sách, báo chí, quảng cáo, danh thiếp, v.v.

Imprimerie Moderne

62 Rue des Châteaux - Hanol

Télé. N° 336

U. I. C. U. O. I.

Thi vui cười

Của N D T Hanoi
Món bở

Cậu X làm đại lý cho một hiệu bán tơ, lụa, vải, dạ ở hàng Dao. Cậu đến nhà ông hàn Thiệt - một nhà triệu phú - ở Hạ-dông để mời mua giúp. Cậu rất khéo, ông hàn bằng lòng xem các mẫu hàng. Cậu mở cái hộp con, lôi ở trong ấy ra đến năm trăm mẫu tơ, lụa, vải, bầy đầy cả hai giường. Ông hàn xem đi xem lại, từng miếng lụa, hỏi giá cả cẩn kỹ. Xem hết, ông bảo cậu X:

— Bây giờ tôi muốn xem một thứ khác nữa.

Cậu X đã tưởng được món hời, đáp: — Bầm quan lớn cứ truyền cho, nữa bằng này thứ không có thứ nào vừa ý quan lớn, thì mai tôi lại sẽ xin đem thêm vào hầu quan lớn những thứ khác..

— Không, tôi muốn xem ông xếp thế nào mà nhét được bằng này vải vào trong một cái hộp bé như vậy.

Của P Y H Hanoi
Giống gì

Tối hôm Mờ: « này anh trâu, bò thuộc về giống gì nhỉ? »

Mờ ra về thào: « bò thuộc giống da vàng, còn trâu thuộc giống da đen! »

Của V T Hanoi
Tấm lòng ái-quốc

Quan lớn đốc đến thăm trường và nhân liệ, giảng cho lũ con em nghe một bài nói về ái-quốc. Cậu nào cũng như bụt gõ, ngồi rất nghiêm chỉnh lắng tai nghe. Quan rất vui lòng mừng thầm trong bụng rằng « lũ » quái ngày nay đã có thể dấy được, đã chịu để ý nghe người trên.

Giảng diễn xong, quan hỏi:

— Các anh đã hiểu chưa?

Cậu nào cũng đáp:

— Đã, hiểu rồi.

Quan hỏi, chỉ một cậu ngồi nghiêm nhất, cao nhất lớp, hỏi:

— Này anh nhón kia, anh bao nhiêu tuổi?

— Năm cụ lớn con mười bảy, à mười bốn..

— Lớp n'ấy thế cũng là chậm. Anh có hiểu những lời tôi vừa giảng không?.. Tôi làm.. Thế khi anh thấy lá quốc kỳ bay phấp phới ở Vọng Cung, thì anh có những cảm tưởng gì?.. Anh nghĩ thế nào?

— Bừ n.. bần cụ lớn, con nghĩ rằng khi ấy giờ đang có giặc.

Của B V H Yên-Bay
Trẻ trẻ

Ăn cơm xong, mẹ Bé đưa cho Bé một đĩa bánh ngọt để tráng miệng.

Bé thò tay chực cầm, nhưng lại rút tay ra và khóc.

— Tại sao mày khóc?

Bé vừa mếu mao vừa nói:

— Tại u sẽ mắng con, khi con đã chọn cái to nhất.

Của L D C Hanoi
May quá

Bà Thông đi lễ về có vài quẻ nhỏ rất to mang biểu bà Cả, gọi là của qui. Tháng Long thấy lạ mắt ngắt một quẻ ăn. Bà Cả thấy mất mà quanh quần chỉ có cậu con đứng đấy, nói dọa:

— Mất thì thôi chứ đũa nào lấy không biết mà ăn cả hột vào bụng nó mọc cây dấy cả trong ấy thì khổ đấy.

Long vừa sợ vừa mừng nói ngay:

— Thưa mẹ, thế thì may quá, con vớt cả hột đi rồi ạ!

Danh sách

Có N T S route de Huế Hanoi: 6 bài
O O. N X C Eventail Hanoi: 1 tranh
T V K Hậu-an Sontay: 2 tranh, 4 bài
PTG Thừa-thiên: 5 bài N T L seaux 1 bài, N X N Thăng-long Hanoi: 1 tranh
L D C Charbon Hanoi: 4 bài B V H Yên lạc Yên-báy: 3 bài, 3 tranh V T Au, Lãng Hanoi: 10 bài, P Y H. Changeurs Hanoi: 1 tranh 3 bài D V C Qui-nhon: 1 tranh 3 bài N D T et Sœur An-lãng Hanoi: 8 bài D C T Vientiane: 5 bài N T T. Ninh-xá Bac-Ninh: 2 bài 5 tranh N V C Quai Dung-bá huế: 10 bài 2 tranh T V C saigon 2 tranh D Q C Rue d'Espagne saigon: 9 bài L V T Yên-báy: 5 tranh 3 bài N X N Pont en bois Hanoi: 5 bài 1 tranh, T K S Bạch-mai: 3 bài N T Q Khâm-thiên: 3 bài, N C T Quai Piquet Paom Penh: 7 bài,

Kính cáo

Các bạn thấy chậm đăng tên mình xin đừng lấy thế làm lạ: cuộc thi này có nhiều người dự quá, không sao đăng suê ngay được — Nếu ai dự hai ba cuộc thi một lần thì xin viết riêng ra từng tờ giấy một, và trên tờ giấy nào cũng có đề tên và chỗ ở để tiện lựa chọn.

Kỳ sau sẽ đăng kết quả cuộc thi về 4 số 35, 36, 37, 38.

CUỘC THI KÉN VỢ

Bản báo mở cuộc thi này để các bạn xa gần (trừ những người trên 100 tuổi) mua vui.

Các bài « kén vợ » không được quá 50 giòng, người dự thi muốn kén ai tùy thích riêng, nhưng bài viết phải có tính cách vui để những người đọc báo, không kén vợ, khi xem bài đó cũng có cái thú như người kén vợ vậy.

Cuộc thi này có cái đặc sắc là không có giải thưởng nhưng bài nào đáng nhất thì cho nhất, bài nào đáng nhì thì cho nhì và sẽ cứ mỗi tháng lại đăng tên bài nào hay nhất, và hay nhì.

PHONG HÓA

Dự thi kén vợ

Số 5. — Lấy vợ là một sự không thể biết trước được. Đã không biết trước thì còn kén gì.

Trước khi lấy thì tưởng tượng người vợ như thế này thế nọ — mà đến khi lấy vợ về thì khác hẳn.

Anh muốn lấy người vợ đẹp ư? Anh sẽ được người vợ xấu như ma.

Anh muốn lấy người vợ giàu ư? Anh sẽ được người vợ kiết sự kiết sắc.

Anh muốn lấy một người vợ đứng đắn, ngay thơ, trong sạch? Người vợ anh rồi sẽ là một người lẳng lơ, dĩ thỏa khốn nạn!

Nghĩa là lấy vợ thì anh đừng có ước ao và mong mỗi gì cả, vì anh sẽ thất vọng.

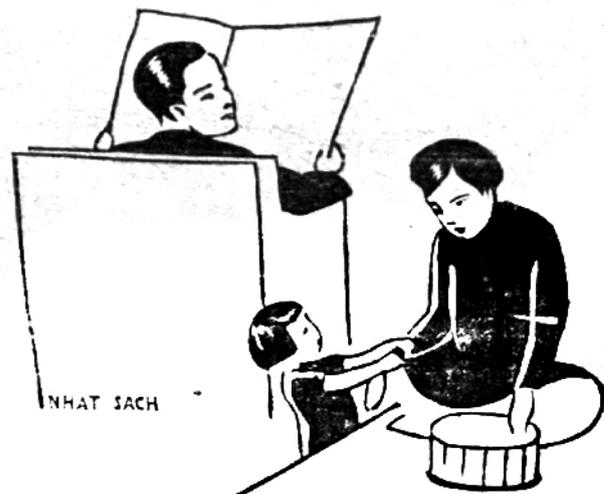
T. MIỄN (Đình-dà)

Tám kén vợ

Số 6. — Tôi đã có vợ, nhưng tôi cũng cứ nghĩ đến sự kén vợ, vì biết đàn một ngay kia lời không hóa vợ, mà dù không thể chẳng nữa, biết đâu tôi sẽ không khỏi có tư tưởng lấy vợ lẽ, nếu mà vợ cả tôi còn sống cho phép, hoặc.. bất ếp.

Người vợ mà một ngày kia tôi sẽ lấy thì phải thế nào?

Vô tình

— Con có sách Bà rành hôm qua mẹ sang đình bắt với ông. Tham đâu? Sao mẹ không mua kẹo cho con đi!

AI BẢO KHÔNG ĐÚNG ???

« AUTO FORT » là một thứ đồ chơi rất thích hợp cho trẻ con, vì nó à m cho: Bắp thịt nở nang Gân cốt cứng cáp
Tinh thần sáng khoái Tiêu hóa dễ dàng
Chơi « AUTO FORT » không có gì là nguy hiểm, người sẽ được khỏe mạnh, nhanh nhẹn, lại thêm uốn cau đàn.

Ái cho những điều kể trên là không đúng, xin mời tại thí nghiệm tại:

Hiệu Phúc Long

43 - phố hàng đậu hanoi - Tel. số 251 bán buôn và bán lẻ

ne construisez plus sans le concours des architectes diplômés de l'École des Beaux-Arts

42 TAKOU HANOI

1) Xe hỏa sang bên kia cầu đã lâu, mà Mai vẫn còn tựa cửa nhìn ra ngoài, vì cô có cảm giác rằng Lộc đương nhìn cô nên cô ngượng mà không dám quay lại.

Xe từ từ dừng bánh: đã đến ga Gia-Lâm. Mai có cái cảm tưởng trời đương mưa gió sấm sét bỗng tạnh bật. Cô nghĩ thế thì cô mỉm cười.

— Cô nghĩ gì đó?
Mai quay đầu lại. Lộc vẫn ngồi bên cạnh. Cái nụ cười vẫn còn nở trên cặp môi thắm, khiến Lộc nhìn cô rồi cũng cười: cái vui cái buồn xưa ray vẫn bay lầy.

Lộc nhắc lại câu hỏi:
— Cô nghĩ gì mà trông cô như có vẻ tự lự thế?
— Thưa ông, em đương nhớ lời ngày xưa.

— Thế cô có nhớ tới cái thời kỳ ở Đông-anh không?

Mai mỉm cười mà không đáp:
— Nhưng tôi thì tôi nhớ lắm. Ngày ấy cô mới mười một tuổi mà cô đã vất vả như người lớn. Nhưng cô lẽ chỉ người lớn được mỗi một cái khăn, còn ngoài ra vẫn trẻ con lắm. Một hôm tôi về thăm nhà, gặp cô hai má đen xì những vết mui.

Mai thẹn cúi mặt. Bây giờ có mấy người hàng cơm khiêng và giũa hôm làm vỹ lên toa làm ngừng bật câu truyện, Lộc ngồi ngẫm nghĩ một lúc rồi bảo lại:

— Câu truyện ngày xưa có lẽ không cần hệ bằng câu truyện ngày nay.

1) xem Phong-hóa từ số 36.

KHAI-HUNG soạn

Ban này cô có nói cô về bán nhà, bán đất, để lấy tiền trả tiền học cho cậu... cho cậu em. Nhưng rồi ra, cô không bán được thì sao?

— Bán rẻ thì thế nào cũng có người mua.

— Đã biết đâu! Mà cô bán nhà rồi thì cô ở vào đâu? Cô nói cô thuê nhà ở làng Bưởi, nhưng cô thân gái... tôi e ngại lắm.

Hai người cùng quay ra nhìn xuống sân ga... Lộc nhắc lại:

— Phải, tôi e ngại lắm!

Mai buồn rầu đáp:

— Thưa ông, lúc này phải liệu chứ! Thế nào em cũng phải để em Huy học đến nơi đến chốn. Mà muốn được thế thì chỉ còn một cách là bán nhà... Và nếu ông lo ngại cho em thân gái thì ở đâu mà không lo ngại ở nhà quê đã chắc đâu tránh khỏi bọn hào cường hà hiếp? Dầu sao, em vẫn nhớ lời nguyện vọng cuối cùng của thầy em: là em Huy thành tài và trở nên người hữu dụng.

Lộc mỉm cười:

— Nhưng còn cô?

Mai ngơ ngác.

— Em không hiểu.

— Tôi hỏi: còn cô thì cô trở nên gì?

Từ ban này tới giờ tôi chưa hề thấy cô tưởng đến cô.

— Tôi ấy á?

Mai hơi lấy làm lạ. Vì thực ra cũng không có mấy khi cô tự nghĩ đến mình.

Lộc thấy cô ngơ ngác thì thương hại:

— Hay tôi bàn lẽ này, cô nghe có tiện

Tranh vẽ của Đông-Son

không. Cậu Huy đã muốn thôi học đi làm thì cô cứ để cho cậu ấy thôi học. Cậu Huy có thể ra ở tạm đằng nhà tôi, rồi tôi tìm giúp việc cho.

— Cảm ơn ông, nhưng em Huy nó khó tính lắm, nó chả chịu nghe thế đâu. Đến ở nhà đằng bác phân Hai tối, nó còn chẳng chịu nữa là.

— Thế thì cái đồ tùy cô! Nhưng cô nhớ cho rằng khi nào cô cần đến tôi giúp cô điều gì thì xin cô đừng ngần ngại, đừng do dự. Tôi vẫn là người anh... người anh rất thân của cô khi xưa.

Mai cảm động, vội quay ra nhìn phong cảnh, lấy vạt áo lau nước mắt.

Lộc lại nói:

— Hay thế này này. Cô đã quá quyết bán nhà, bán đất thì tôi cũng không thể can ngăn có được. Nhưng cô cứ cầm lấy số tiền này để phòng khi chưa bán được thì bầy lều tạm.

Lộc vừa nói vừa mở túi đưa cho Mai bốn cái giấy bạc năm đồng. Mai không dám cầm, vừa sưa tay vừa nói:

— Em cảm ơn ông, quả thực em không dám nhận, em không có quyền nhận.

Lộc cười:

— Vậy cô không coi tôi như một người anh nữa sao?

— Em không có quyền, em không thể coi ông là một người anh như xưa được nữa.

Lộc lắc đầu, chép miệng:

— Sao vậy, em?

— Ông nghĩ thì ông hiểu, bà tất ông phải hỏi em.

Lộc mỉm cười:

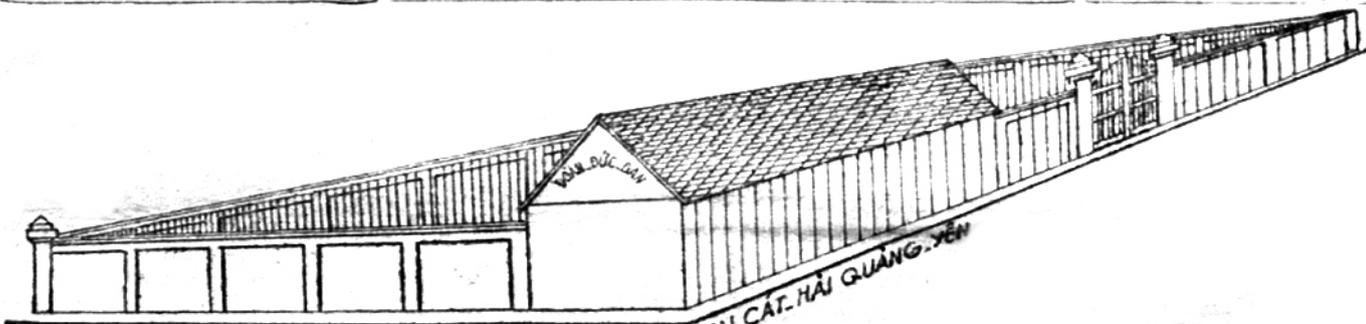
— Thôi, anh hiểu rồi. Bây giờ cô không phải là một cô bé con nữa mà là một cô thiếu nữ có nhan sắc chứ gì? Em nghĩ thế thì em lắm. Trong khi chúng ta cách biệt, anh vẫn hỏi thăm đến em luôn, chứ có phải bây giờ anh trông thấy em đẹp, anh mới săn sóc đến em đâu.

Mai thẹn, cúi gằm mặt xuống. Lộc lại nói luôn:

— Vậy cô cứ cầm lấy số tiền này cho tôi bằng lòng. Anh em chỉ nhớ nhau, chỉ cứu nhau trong khi hoạn nạn thôi, chứ lúc thường thì đã quê ai đã phải cần đến ai, mà đã để

Cửa hàng bán
ước Mắm
Phố bờ sông
Hàng Nâu
(mai Clémenceau)
HANOI

ở bến
tàu thủy
Maréchal Foch
HAIPHONG

XƯỜNG LỘC NƯỚC MẮM TRẮNG CỦA M. ĐOÀN ĐỨC BAN TẠI CAT HẢI QUẢNG YÊN
Cửa hàng và xưởng mắm do M. đoàn đức ban quản-trị lấy

anh đã được cái bán-bạn giúp đỡ có chút đỉnh. Vay có cứ cầm lấy, đừng nghĩ ngợi gì nữa.
 - Quả thực em không dám, quả thực tôi không dám.
 Bà cụ ngồi bên cứ thấy Lộc nản nỉ mãi và Mai thì chối đậy đậy, cũng bàn góp một câu :
 - Quan tham đã giúp thì có cầm lấy cho quan tham bằng lòng.
 Lộc vịn ngay lấy lời ấy :
 - Đấy, cô coi. Ai cũng bảo thế... Hay là thế này. Tôi cho cô vay, khi nào cô bán được nhà có tiền lại hoàn lại tôi cũng được.
 Lúc đó trên toa bạng ba có người mở cửa ra nhìn xuống toa hạng tư rồi gọi :

-- Anh Lộc, lên tôi bảo cái này !
 Lộc trả lời :
 - Được, tôi lên bây giờ đây !
 Rồi lại quay lại phía Mai, ấn bốn cái giấy bạc vào tay mà nói rằng :
 - Cô nhận cho tôi bằng lòng nhé, không có tội khổ tâm lắm.
 Chẳng lại mở ví da đưa cho Mai một tấm danh thiếp mà nói rằng :
 - Đấy, chỗ ở của tôi đây ! khi nào có cô cần đến 'ôi' giúp điều gì, cứ đến đó hay viết thư về đó.

Mai chỉ ứa hai hàng lệ không nói được nên lời... Lộc đứng dậy từ biệt cô.
 - Thôi, chào cô, tôi xin sang bên kia một lát... À, cô xuống ga Thạch-lỗi phải không ?
 - ... Vâng.

- Đấy, cô coi tôi nhớ lâu thế đấy ! Còn tôi xuống ga Phúc-yên... tôi được nghỉ phép một tuần lễ, lên chơi ông bác làm quan ở đó. Hôm tôi về, nếu còn thì giờ, tôi sẽ ghé vào thăm cô nhé?... Có tiện không cô ?
 Mai ấp úng :
 - Đường từ Thạch-lỗi vào làng em hơi xa.
 - Được, rồi tôi sẽ liệu. Vay chào cô nhé... xin chào cô !
 - Tô không dám, chào thầy.
 Lộc sang toa bạng ba đã lâu, mà Mai vẫn ngồi im không động đậy, tay cầm mấy cái giấy bạc và tấm danh thiếp như muốn trả lại. Bà cụ ngồi bên ghé lại thì thầm :
 - Thầy ấy từ từ với cô nhỉ ?

Mai vẫn ngồi yên, chỉ ứa hai hàng nước mắt. Bà cụ lại vỗ vào vai bảo :
 - Này cô cứ tiền vào hũbảo, chẳng mất.
 Mai thong thả quay lại, gương cười :
 - Lấy thế này không tiện cụ ạ, để tôi giả lại ông ấy thôi.
 - Có nghĩ lên thầy làm... người ta từ từ không nên.
 - Tôi chỉ sợ không bán ngay được nhà, thì lấy tiền đâu mà giả lại ông ấy.
 - Thì bao giờ có giả lại cũng được chứ sao!
 - Không được ! Tôi phải giả ngay bây giờ.

- Lương chủ nhiều mà lại một lúc dám cho chừng kia bạc
 Mai vẫn còn cầm bốn cái giấy và tấm danh thiếp ở tay, nhìn ra xa, ngẫm nghĩ nghe thấy cô kia nói thế thì như chợt nhớ ra điều gì, quay lại làm bầm nói một mình :
 - Không được!... Phải, người ta cho. Người ta thương hại người ta cho. Người ta cho như người ta bỏ thì cho kẻ nghèo khổ.
 Rồi cô quả quyết đứng dậy: Xe gặp chỗ lượn, lại nhân lúc Mai có điều nghĩ ngợi ở trong lòng quên hẳn rằng mình đương ngồi trên xe hỏa, nên vừa đứng dậy thì sayt nữa ngã văng ra, may có

Lộc. Mai tuy đỡ lấy nhưng tâm trí để cả ở đâu, nên tuy đọc mà chẳng biết có những chữ gì. Mãi đến lúc bà cụ bồng trong gáy viết những chữ gì, cô mới như tỉnh choàng thức dậy, định tâm đọc lại và trả lời :
 - Thưa cụ, cháu cũng chỉ biết có chữ tên Nguyễn-Lộc và chữ số nhà 244 mà thôi.
 - Vay không đỡ ở phố nào à ?
 - Thưa cụ có, nhưng đỡ bằng chữ tay, cháu không hiểu.
 Bà cụ cười :
 - Thế sao tên cũng bằng chữ tay, cô lại đọc được ?
 - Thưa cụ, tên thì dễ bằng chữ quốc ngữ chứ.
 Bà cụ không tin, mỉm cười, cho là Mai có ý đùa.. Lúc bấy giờ xe hỏa huýt còi một hồi dài. Một người hành khách ngồi đối diện Mai hỏi người ngồi bên :
 - Sắp đến ga gì đấy nhỉ ?
 Người kia đáp :
 - Thạch-lỗi !
 Bà cụ thoáng nghe thấy, liền sẽ đập vào Mai mà rằng :
 - Kia! gần đến ga Thạch-lỗi rồi! Có phải cô xuống Thạch-lỗi không ?
 - Vâng, cảm ơn cụ, cháu xuống đây.
 Vì ở ga này ít hành khách lên xuống, nên xe chỉ đỗ độ một phút lại đã huýt còi chạy từ từ. Mai còn đương ngỡ ngàng nhìn lên chỗ bà cụ và hai cô con gái để chào, thì ở toa bạng ba một người thò đầu ra cửa sổ nhìn xuống gọi :
 - Có Mai !
 Cô quay cổ lại, nhìn lên, thấy Lộc đương vậy. Cô như chợt nghĩ ra, chạy theo nói :
 - Thưa ông, tiền của ông, tôi không dám...
 Nhưng xe đã chạy được một quãng rồi. Mai nhìn theo chỉ còn thấy cái hình bán thân in trong khung cửa thò tay ra vậy... Rồi xe dần dần sấn tới cõi xa xa mờ mịt... Rồi chỉ còn là một chấm đen trên con đường sắt thẳng băng.
 Mai thở dài vào ga...
 (Còn nữa)

Rồi Mai đứng giẫy toan sang toa bạng ba. Bà cụ kéo lại :
 - Thì cứ ngồi đấy, thế nào thầy ấy chẳng còn xuống đây.
 Bà cụ vừa nói vừa mỉm cười, khiến Mai luống cuống bẽn lẽn, vội lại ngồi xuống, thở dài. Cô con gái ngồi bên, bảo cô chị :
 - Chị ạ, trông thầy ấy giống cậu Giang ở làng ta nhỉ ? Tính nết cũng nhanh nhẩu như thế.
 Cô chị trả lời :
 - Nhưng thầy ấy đẹp giai hơn chứ. Làm tham tá thế chắc lương nhiều lắm đấy nhỉ.
 Cô em cười :

hai cô con gái bà cụ đỡ được. Mai mỉm cười, cái cười mơ màng, ngồi xuống không nhớ rằng mình định lên toa trên đem tiền trả lại Lộc. Cô ngồi bên cạnh Mai bỗng nhìn xuống ván xe kêu lên :
 - Chết chửa kia. Tiền rơi cả rồi kia.
 Cô vừa nói vừa cúi xuống nhặt bốn cái giấy bạc đưa cho Mai. Song Mai vẫn ngồi thờ hững hờ như không lưu ý đến. Cô kia liền bọc vào trong giải yếm Mai, rồi thắt nút chặt chẽ lại mà nói rằng :
 - Thời thế này thì không lo rơi nữa... Này còn tờ giấy này thì cô bỏ vào túi.
 Cô đưa cho Mai tấm danh thiếp của

KHAI-HUNG
Đồng - Mỹ
 Nickelag, émailage au four, réparation es cycles

NÊN HÚT THUỐC THON
ANG LÊ
 SWEET
 CAPORAL
 HIỆU
 SWEET
 CAPORAL
 MILD & LONG & FINE
 \$ 0.15

Nước Hoa Hiệu CON VOI
 NGUYÊN CHẤT: Jasmin, Violette, nước Hoa thủy tiên
 Quelques Fleurs, Fleur d'Amour, Rose, Menthe:
 1 lọ 3 grammes 0p20, 1 tá 1p80, 10 tá 17p00
 1 lọ 6 grammes 0p30, 1 tá 2p70, 10 tá 26p00
 1 lọ 20 grammes 0p70, 1 tá 6p30, 10 tá 62p00
PHÚC LỢI 79 Paul Doumer à Haiphong
 Bán buôn và bán lẻ tiền cước bản hiệu chịu

Vẽ ảnh truyền thần bằng than bay mực tá
 Thật giống, thật khéo Không phai màu
 ảnh 50 x 60 **2p90**
 Ở xa xin gửi ảnh mẫu về cho
M. TRƯƠNG-TRONG-BINH
 100 rue de Valenciennes au Travail

Thuốc thấp đã có tiếng

AI bị chứng thấp, tê buốt nhức huốt gân xương, hoặc các bà sản phụ khi sinh đẻ không may bị phải các chứng tê, nên dùng ngay thứ thuốc thấp hiệu Long-thành bệnh cũng thế nào cũng khỏi, vì thứ thuốc này gia truyền đã ngoài trăm năm, mà chứng gì lại kinh nghiệm thêm vào nhiều vft thành mọi phương thuốc hoàn toàn linh nghiệm đã dùng qua đều khỏi cả trăm người không sai một. Thuốc bóp ngoài mỗi chai 0p.30. Thuốc uống trong mỗi hộp 2p.00.

Lậu giang mai

Bệnh lậu phát đới huốt, ra mủ, qy dần sưng, dùng luôn 5, 6 lọ thuốc lậu Xong-Thành là khỏi, thuốc này không hại sinh cơ mỗi lọ 0p.60.

Giang-mai nổi hạch, lở loét quy đầu, khi đi thì nóng giết thịt nhức xương, dùng thuốc Xong-Thành là chóng khỏi, thuốc này cũng không chất độc mỗi lọ 0p.80

AI chữa khoán bệnh tinh không khỏi giả tiền.

Sau khi 3 khỏi bệnh tinh dùng 1 2 hộp thuốc lậu là khỏe mạnh như xưa và tuyệt hết những di đởc còn lại, ích lợi cho đường sinh dục, mỗi hộp 2p.00.

Xong-thành 24 phố Cl q Đuôi - Hanoi ở xa viết thư và gửi nửa tiền trước sẽ có thuốc gửi đi.

Xong-Thành dit Lê-tiến-Phát 34 phố Chợ Đuôi - HANOI

A gặp B

A Bác này riện rở quá chừng. Xơ mi (Chemise) chặt cổ ngực lưng rộng thừa.

B Giống như lối áo ngày xưa, vì may thợ vụng cắt bừa biết sao.

A Thân sơ-mi có xa nào, với lăm bàng gạo (1) đã bao tiếng đồn.

B Ngắm áo bác với cổ cõn, mới hay may khéo lêm tôn vẻ người.

NG-RANG T. Q MINH

1 N- 15 Phố bàng Gạo gần chợ Đuôi-xuân

Miss BARBARA KENT

Cái sắc mê người của tôi là nhờ ở kem Velouty de Dixor, nó là cái bùa gầu rất quý cho các bà các cô làn thời muốn trẻ mãi đẹp

Thứ kem thay phấn hiệu Velouty Dixor càng dùng màu gĩa càng mịn khi ra rưa ra nắng cũng khi nhũy dầm mà có mồ hôi ra cũng không giảm mất màu kem Thứ kem này không những thay phấn, mà về mùa rét cũng thay thuốc nẻ thì không thứ nào tốt bằng.

Có bán lẻ khắp mọi nơi

Đại lý độc quyền: LUNE FAT 23 - Rue des Changeurs, Hanoi

TAI HAIPHONG : có bán ở số 22, 24 phố Khách hiệu A Rrז Mqhamdē.

TAI NAM ĐỊNH : Có bán ở hiệu Gia-Thuận-Long 36 phố Carreau.

Cần dùng Đại-lý các tỉnh xin viết thư về chậm trước

Sách mới in rồi :

AI muốn chữa khỏi bệnh mà không phải dùng thuốc,

AI muốn biết phép tiên là mầu nhiệm thế nào ?

NÊN MUA NGAY CUỐN SÁCH THỜI - MIỀN NHẬT - BẢN

Nghĩem theo phương pháp của Đức (Allemagne)

Chuyên chữa các chứng bệnh

Giá 0p50. Ở xa mua thêm cước 0p20. Thư và Mandat để chờ nhà xuất bản như vậy

Nhật - Nam - Thư quán Hanoi

Muốn được như tiên Phải học thời-miền mới được

Sách dạy thời-miền thuật đã in ra năm cuốn từ số 1 đến số V giá 2p00. Ở xa mua, thêm cước 0p30. Mua riêng từng cuốn cũng được. Mua buôn, mua lẻ. Thư và mandat chỉ để chờ nhà xuất bản NHẬT NAM THƯ-QUÁN. HANOI.

Kể từ 1er Janvier 1933

200 SỐ BIỂU... Ai sẽ chúng ? ?

Số đầu : 1 cái xe đạp đang giá 50p00

Số thứ nhì : 1 cái xe đạp đang giá 30p00

Các Ngai có xe đạp xe nhà đem lại ma sơn, chữa, hoặc mua hàng ở hiệu Đông-Mỹ 54 Hàng Giấy, từ 6p00 giờ lên bán hiệu xin biểu một số.

Từ-Ngọc-Liên đở

(78) Bầy làm phố Hàng Gai,

Chữa lậu thực rất tài,

Trăm người không sai một,

Thầy thuốc đở biết ai ?

Giả nhờ!

Có phải Từ - Ngọc - Liên

Chữa lậu thực như tiên

Trăm người không sai một

Bệnh nặng cũng khỏi liền.

Khen

Khen rằng man tiếp lại đã nặng

Vừa hồi buồng nôm đã nói phăng

Hà-nội hàng Gai nhà bầy tám

Chuyên môn chữa lậu chữa ai bằng,

AI muốn chữa quái bệnh và trả tiền thuốc lúc bệnh đã bớt ?

Người nào mắc bệnh nguy hiểm đã chữa mọi nơi không bớt nên đến nhà thanh niên học Bỏ An số 9 Phố Nhà Thờ (rue Lamblot) Hanoi sẽ được chữa chẵn, chóng đi và nếu đở tiền mọi nơi mà bệnh chẳng bớt sẽ được trả tiền thuốc lúc bệnh giảm.

Chuyên trị Lao, xoắn phù, khi huyết trắng nhạo tê liệt đau xương và các bệnh quái. Chỉ cứu các bệnh nguy nan miễn tiếp các bệnh thường. Ở xa hồi thuốc nên gửi ong bì tem trả lời lấy thuốc nên gửi mandat 1poo lên tiền cước gửi thuốc. Thư và mandat nên gửi đến người quản lý:

M. Nguyễn-tiến-Đức 9 Rue Lamblot Hanoi giờ tiếp khách từ 2 giờ đến 5 giờ loại giờ đó chủ nhân mắc đi thăm bệnh.

SALON DE COIFFURE MODERNE

PHAM-MANH-KHA

80 Rue du Colon - Hanoi 80

Là Hiệu cắt tóc sang hơn mọi nơi

dùng toàn thợ khéo. Giá tiền rất hạ

Cắt tóc 0p.15, Cạo râu 0p.05,

gội đầu 0p.05, uốn tóc 0p.30

Friction eau de Cologne 0p40

Cạo tháng :

1 Tháng hai lần cắt tóc

1 Tuần Lẽ hai lần cạo râu. Giá 0p50

Những việc chính cần biết trong tuần lễ này

TIN TRONG NƯỚC

Thuế thân năm nay sẽ giảm 10 0/0
 Hôm 4/3, ban trưởng trực hội đồng chánh phủ họp tại Saigon đã chuẩn y bản nghị định của quan Thống sứ Bắc-kỳ về việc xin giảm thuế thân 10 0/0 của viên dĩa bừa Bắc-kỳ và sẽ cho thi hành ngay vụ này và chỉ trong thời hạn không hoảng thối.
 Một cái tin mừng cho dân Bắc.

Tin trong làng báo

Bên bên được tin rằng: tờ kinh tế tạp chí do ông Tùng Viên Nguyễn Xuân, Ngao chủ trương sẽ ra số đầu tại Hanoi ngày 15/4/1933.

Vụ xin giới thiệu cùng đọc giả và có lời chúc cho kinh tế tạp chí được trường thọ. Tòa soạn và trị sự ở Takoi Hanoi của báo kinh tế và 58 Van Vollehenowen Nam-Binh.

Đúc bao nhiêu tiền trinh mới?

Có tin rằng nhà nước đã gửi thư máy bay sang Pháp mua một triệu 30 vạn quan tiền lấy đồng là. Số đồng này có thể đúc được 14 vạn hai nghìn đồng bạc tiền trinh.

Công cuộc bãi trừ bệnh lao ở Nam - kỳ

Saigon — Số người vào chợ phiên tờ chợ trong phủ Toàn quyền năm này đông hơn năm ngoái. Tiền thu tăng cộng được 11340 đồng, trừ các khoản, hội bãi trừ bệnh lao cũng còn được ngoài 10 000 đồng.

TIN NGOẠI QUỐC

Trung nhật chiến tranh.

Sai-dinh-Khải chỉ huy quân đội ba tỉnh ra đánh Nhật

Quảng-châu 1/3. Báo Tàu đăng tin các báo được các mặt tây nam đã quyết định xuất quân đánh Nhật mệnh danh là Tây nam kháng Nhật cứu quốc và cử Sai-dinh-Khải làm Tổng chỉ huy, xuất quân ba tỉnh Phúc-kiến, Quảng-dông và Quảng Tây tất cả tới ba vạn người.

Quân Nhật hạ Thừa-Đức

Thiệt có 30 người
 Thêm đương 13/1. Cơ lời người Nhật nói thì trước khi quân Nhật hạ được kinh thành Nhật-hà, toàn bộ chỉ thiệt mất có 30 người lính, còn mấy vạn sau ở Cổ bắc hầu thiệt mất hơn 60 người.

Trương học Lương muốn coi mình như một người thường

Trương hải 13/3. Trương học Lương tuyên bố với các nhà báo, coi mình đã trao lại mặt đông-bắc cho chính phủ Trung ương, riêng phần Trương không có quyền gì về đương cục hết, xin từ nay trở đi coi mình là người thường thôi.

Người Nhật lưu hành giấy bạc mới ở Nhật-hà

Đông-kinh 14/3. Chính phủ Mãn-châu-vi muốn chính đôn lai (tiền tệ, thấy giấy bạc cũ ở Nhật-hà bị hạ giá quá, nên định cho lưu hành thứ giấy bạc của Trung ương ngân hàng Nhật.

Dư luận Nhật muốn Trương giới Thạch đứng đánh Nhật

Đông-kinh 14/3 — Một tờ báo Nhật vừa đăng một bài đại ý mừng Trương giới Thạch đứng theo đuổi cái chính sách bài Nhật như Trương học Lương nữa.

Nếu Trương thực hành theo chính sách thân Nhật, thì nước Nhật và thứ nhất là nước Tàu sẽ được lợi nhiều lắm

Tổng - thiết - Nguyễn đại thắng quân Nhật

Đắc-bình 15-3 - Quân Nhật ở Hy-phong-khẩu đã bị Tổng-thiết-Nguyễn đánh cho một trận đại bại, chết mất hơn 6 nghìn người, Quân Tàu lại cướp được 10 cỗ đại-bác, 5 nghìn khẩu súng tay và 7 cỗ xe tăng

Nước Mỹ giúp vào việc giải-quyết vấn đề Trung Nhật

Washington 15-3 - Sau khi nhận được thư mời vào ủy-ban 19 nước thêm 2 nước nữa

là 21 nước của hội Quốc-Tên chính-phủ Mỹ đã phúc đáp H. Q. L. vui lòng dự vào ủy-ban 21 nước để giải - quyết vấn-đề Trung Nhật

Một triệu hoa viên cho người nào lấy được đầu Trương hải-Bàng

Đông-kinh - 15 3 - Có tin rằng người Tàu đã treo giải thưởng một triệu hoa viên cho người nào lấy được đầu Trương-hải-Bàng, thống đốc Hắc đội quân Mãn-châu-quốc.

Hitler với đảng cộng sản

Từ ngày ông Hitler lên cầm quyền, đảng cộng-sản bị một phen lủ-đào: hội sở bị khám xét, báo chí bị đình bản. Ích tự bị tống giam, và vừa rồi những ông nghị cộng sản lại không được mời dự kỳ khai mạc nghị viện ngày 21-3

Quốc kỳ của Đức dùng mẫu nào

Hitler đã thông tư đi khắp các nơi nói rằng các công sở từ giờ về sau phải treo cờ của đảng Xã hội quốc gia và cờ của Hoàng phi

Học sinh Nhật sang thăm Mãn-châu

Đông-kinh 13-3 — Vụ hè sắp tới đây chừng 1.000 học sinh Nhật sẽ sang thăm Mãn-châu quốc để cho biết rõ tình hình xứ ấy. Họ ở

lại một tháng, dự các cuộc hội nghị, và mở cuộc thân giao với học sinh Mãn-châu.

Trương-giới-Thạch định điều đình với Nhật để thống Nhật nước Tàu

Đông-kinh 13/3 - Nhật thông cáo rằng Cổ bắc-Khẩu đã bị quân Nhật chiếm hóm toàn và Hy-phong-Khẩu 9/3. Thế là việc lấy Nhật-hà đã thực hành đúng hạn định. Nhưng việc binh đao về sau này chưa chắc đã tránh khỏi, tuy có tin Trương-giới-Thạch dự tiếp điều-đình với Nhật để hợp nhất nước Tàu đến bắc bộ sông Dương-tử.

Trương-học-Lương đã sang Pháp

Có tin chắc chắn Trương-học-Lương đã đi máy bay riêng xuống Thượng-hải rồi từ đó xuống tàu qua Pháp

Trương - hải - Bàng thay Thương-ngọc-Lân ở Nhật-hà

Hanky 12-3 - Tỉnh Nhật-hà sắp có viên tỉnh trưởng mới là Trương - hải - Bàng, thống-linh quân - đội đánh Nhật-hà của Mãn-châu quốc, để thay Thương-ngọc-Lân.

Tôn-Khoa ra lệnh đê - chẽ hàng Nhật

Shanghai 12-3 - Có tin Nam - kinh rằng Tôn-Khoa, viên-trưởng lập - pháp đã ra lệnh đê chẽ Nhật - hóa là việc đã quyết định trong kỳ hội-ngại lần thứ ba của Quốc-dân-dảng.

Quân Tàu hết lương-thực

Thượng-hải 14-3 - Theo tờ báo-cáo của Nam kinh thì ở Cổ-bắc-khẩu và Hy-phong-khẩu vẫn đang đánh nhau. Một viên nguyên-sau Tàu bị thương Nguyễn-soai Tôn-diện-Anh báo-cáo rằng hiện nay lương-thực quân-lính Trung-Hoa đã cạn

Hà-ứng-Khâm tạm lên trông coi việc binh mặt Hoa-bắc

Đắc-bình 14 3 - Hà-ứng-Khâm đã được cử lên kế chân Trương-học-Lương, nhưng hiện nay mới tạm trông coi việc binh mặt Hoa-bắc, còn đợi mệnh-lệnh bổ dụng ở Nam-kinh tới, Hà mới chính-thức nhận chức

Nhật định gửi kiều - dân sang Nhật-hà

Đông-Kinh 14 3 - Nhật định trích ra một số tiền 5 triệu hoa-viên để giúp cho 157000 người Nhật-kiều ở Brasil và một số 282,000 hoa-viên để gửi 300 ngàn-lần sang Mãn-châu

Tướng lục

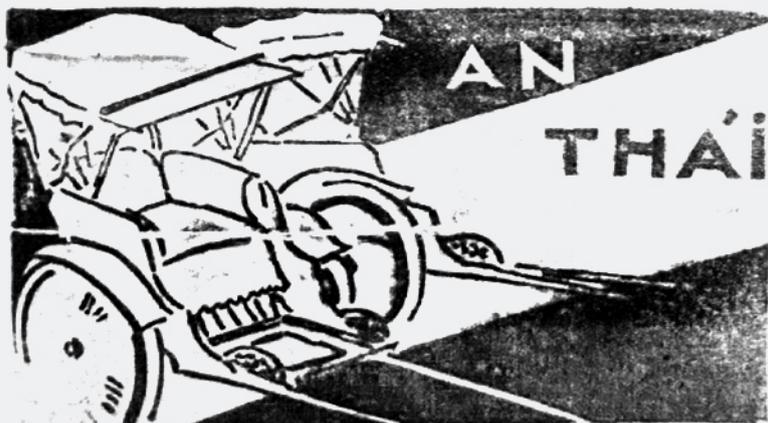
Bản báo được tin ông Vương-Văn-Chiánh, kế toán hãng Indochine Films et Cinémas Hanoi, quản làng Phúc-Lâm, tổng Ước-Lễ, huyện Thanh Oai, (H.Đ) mong thưởng Tung-Cửa-Phẩm-Văn-Gai, xin có lời mừng ông.

Tranh dự thí — số 27

Lỡ mồm

— Lúc này cậu Trần đề rồi một cái dau quá !

Hieu xe số 23 phố Cầu gỗ Hanoi, vì sự hợp hội nên đã dọn cả cửa sang đường số 1 phố Nguyễn Trọng Hưng.

Tết năm nay các ngài dùng giày gì?

Giày Kim-Thời

(Marque, dessin et modèle déposés)

Kiểu rất đẹp, mũ lạng Hoa-kỹ rất tốt, đế cao-xu đen dúc ở bên Pháp, đi bền gấp bốn lần đế da hay đế crepe, không trượt và toét ra như đế crepe, trông đẹp và nhẹ như đế da, đi mưa không thấm nước. Giá rất hạ.

Bán buôn và bán lẻ:

VAN-TOAN

95, Phố Hàng Đào, 95

HANOI

Quanh việc bầu cử nghị-viên thay Hoàng Tích Chu

TAI ĐÈN HOA - MÃ . . .

Ông Hà - Văn-Độc, ông Phạm-Tá diễn thuyết...

của Việt-Sinh.

Hôm thứ sáu trước, ông Hà-văn-Độc một người trong số ra ứng cử nghị viên thay ông Hoàng-tích-Chu, diễn thuyết về bầu cử chương trình của ông cho các cử tri nghe.

Các nghị viên ta vẫn đứng tụng tụng tốt là ít nói, nay ông Hà-văn-Độc ra ứng cử, thử xem ông « ăn nói » ra thế nào?

8 giờ tối, ĐÈN HOA-MÃ.

Bọn nhậu và chầu chực trong ao quanh chùa thì nhau kêu ran. Có lẽ chúng nó đang hỏi nhau tại sao lại có người rộn rịp kéo nhau đến chỗ tịch mục này. Nếu nó biết chúng ta đi nghe diễn thuyết thì có lẽ chúng nó còn cố sức kêu to hơn thế nữa.

Trong sân chùa Đền quá! Vòng trong, vòng ngoài. Hết chỗ, các ông chèo cả lên hai tháp chùa, trèo cả lên núi non bở, bở nước. Nhiều người chịu đứng ngoài, trong bóng tối, nhiều người thấy chật rú nhau về.

Trước tôi cứ tưởng một cuộc diễn thuyết nhạt nhẽo, vô vị của các ông ứng cử, nhiều lắm là được chín người xem, thế mà cũng khá đông Người có quyền đi bầu đối với người đi ứng cử không lãnh đạm, hững hờ.

Phiên một cái là lộn xộn quá. Không có xếp đặt, thứ tự gì hết. Ông Hà-văn-Độc đâu? Một cuộc diễn thuyết nhỏ nhỏ như thế này, mà cũng không xếp được hẳn hoi?

8 giờ rưỡi. Một ông béo, lên, kính trắng, cầm một tập giấy đánh máy bước lên diễn đàn, nghĩa là bước lên cái núi non bở của nhà chùa.

— Thưa các ngài.

Giọng nói khàn khàn, như người đã tập nói nhiều. Một người lo:

— Chết! những chương kia trang, thì đến bao giờ mới hết.

Ông Đốc cứ đọc, cứ đọc, đọc mãi. Giọng cứ khàn.

Lại lịch:

1921 — Ở trong trận bút rừng văn(..?)

1923 — Về nhà đọc sách

1926 — Khảo cứu sách thuốc . .

Kết luận: tiến vi quan, đạt vi sư.

(Một vài tiến - vô tay)

Mấy giờ để chương trình. Việc học, — ọc mò, xin rộng quyền bầu cử. Rồi ông nói, nói rất nhiều, bàn rộng đến á những cái vụn vặt, nhỏ nhặt, cho người nghe đến tận mãi đầu đầu (tạ đám chân):

— Thôi! thôi! đủ rồi! chứ!

(Vô tay)

Ông Đốc hàng bài: tuổi trẻ... hết sức... cảm ơn...

Rồi ông đi xuống, lau mồ hôi chân: chuyện! 12, 13 trang giấy.

Đến ai?

Một chàng trẻ tuổi, nhẩy vọt ra: Chu Mậu.

— Tôi... tôi... tôi... tôi xin nói. Giọng run run, hấp tấp. Thiên hạ đã ào...

— ... Đốc sao... nghị gạt... không biết ăn cơm tây...

(Vô tay)

Một vài người có tuổi:

— Nhảm nhí, thôi.

— Cứ nói, cứ nói đi.

Chu-Mậu lưỡng lự, màn mề tập giấy

cầm tay.

— Cứ nói!

Lại cái giọng run run:

— ... Phải biết làm cái tinh cộng... trình hốt (programme) (?)... khai sồng Nbi-bà... lập xuống lầu bay để xuống Khám thiên...

Bỗng lớn rồ. Người ta chân dẫn, đồng thanh hò: thôi!

(Vô tay)

Thôi thật.

■

Còn ai? Ra nói đi!

Yên lặng.

Ô. Phạm Tá

— Ông Phạm-Tá! Ông Phạm-Tá! Phạm-Tá nhũn nhặn đứng dậy ra giữa sân. Người ta thấy miệng ông lấp bắp:

— Nói to lên.

— Nói cho người ta nghe mới chứ.

Đứng lên ghế.

Phạm Tá nhũn nhặn trèo lên ghế.

(Vô tay)

— Thưa các ngài, ... Tôi cũng có thể làm một cái chương trình giải như thế này (giang tay) nhưng giải mà gì, nói nhiều mà không làm được cũng vô ích.

(Vô tay, vô tay tất cả)

Ông Phạm-Tá (hùng chí): — ... giải mà làm gì, bằng chương này (giang tay) mà làm gì, chương trình giải mà ...

Mọi người thì thào: nói lại... nói hai lần...

— ... làm gì, giải như ...

Mọi người ái ngại:

— Thôi thôi, nói rồi, nói rồi.

Phạm-Tá sực tỉnh, vừa cười vừa khoa tay:

— ... à, tôi ra ứng cử, xin các ngài... có thể có một cái chương trình, chương trình giải (giang tay) giải như thế này...

— Thôi! thôi! thôi!

Ông Phạm-Tá xuống ghế, cử tri nhìn theo, ào yếm, thương.

○

Ông Lưu-văn-Phụng (báo Ami du peuple) ra nhẩy lên ghế.

— Nếu tôi có vé, tôi không bầu cho ông Phạm-Tá.

— ... vì ông nhũn nhặn. Xin các ông chờ

tưởng nhũn nhặn là một cái tốt, nhũn nhặn là một cái tốt, nhũn nhặn là ...

la modestie est une foiblesse

Cười. Tiếng ồn ào lấp cả tiếng ông

Phung. Ông Nguyễn-văn-Khái, mũ, gậy lon ton ra, ông nói gì, không ai hiểu, Lúng túng một hồi, ông lại lẩn vào đám người.

— Ông Phạm-Tá ra, phân nản về cách xếp đặt cuộc diễn thuyết.

Ông Hà-văn-Độc, từ này đến giờ vẫn khoanh tay đứng nghe, bước ra, lạnh lùng:

— Cuộc này tôi từ chối... ông đến đây nói, ông đã xin phép chưa?

— ... vì tôi thấy không có ai ra nói... nên ...

Ồn ào, ông Đốc thấy bất lợi, lui, Rồi lại lui ra:

— Thưa các ngài, xin cảm ơn các ngài đã có lòng tốt đến đây... Tôi đã xin diễn các ngài nghe... trường trình của tôi... còn ông Phạm-Tá, ông đến đây, ông nói ...

— Yên đi! thôi đi! thôi ngay!!

Ông Đốc lau mồ hôi chân, vào.

(vô tay)

Giải tán— Mọi người tản nạt ra về.

Tôi lắng tai nghe: đàn ốc, châu chấu dưới ao yên lặng, không thấy kêu như trước.

VIỆT-SINH

Bài diễn-thuyết của ông Ch. Mau's

Thưa các ngài,

Nghe họ diễn thuyết xong, chắc các ngài cũng nghĩ như tôi, các ông ấy nói lớn cả. Các ông nói thực chẳng sợ thẹn lời, nói chẳng lương sực, nói chỉ để bịp bà con ta mà thôi. Nhưng ông ấy, theo như ý riêng tôi thực chẳng đáng thay mặt ai hết.

Các ông chẳng kể đến danh dự của lời nói, nói mà làm chẳng được, dám nói các ông không tự trọng được danh dự của các ông. Vậy các ông chẳng thể giữ nổi danh dự chúng.

Hiện nay chỉ cần một ông nghị biết vài điều sau này:

1 — Khi nghị viện họp, ông nghị sau này trong một vài giờ đồng hồ nghe tờ « dit của » của quan Thống-sứ, dù thì hôm trước có ở dưới chi Đốc Sao cũng xin cố lấy nghị lực để chống lại những cái gạt và ngáp dài ngáp ngắn.

2 — Khi bàn việc thì cần biết gì là lời vài ba câu vấn đáp ngắn bằng tiếng pháp (không được dùng tiếng bồi):

3 — Biết làm một cái tinh cộng.

4 — Đến buổi chính phủ có đãi tiệc, ông nghị sau này sẽ cần phải biết phép ăn cơm tây và trước mặt các quý quan, xin đừng xỉa răng rồi lại để lên mũi người, và khi người ta đưa chén nước rửa tay xin đừng nhấm là chừa nước xúc miệng.

Còn có phải buổi diễn thuyết hôm nay, các ông muốn thì nói phét, tôi đây có tờ chương trình sau này có thể đáp lại được các ông:

1 — Yêu cầu chính-phủ đảo rộng sông Nhị-Hà cho các tàu biển vào, Hanoi sẽ là một hải-cảng lớn nhất Á-Đông.

2 — Yêu cầu chính-phủ bắt thiếu-niên Việt-Nam trong 30 tuổi phải trích hạch theo pháp của Bác-sĩ Voronoff

3 — Yêu cầu thành-phố Hanoi lấy số Bách-thứ làm trường nuôi khi để tậu lấy giống hạch khi cho nhân-dân.

4 — Xin chính phủ mở rộng phố Nguyễn Du và bắt buộc mấy nhà sầm ở نزد Gia-ngr phải mở đi để lấy chỗ làm vườn hoa

5 — Quyền tiền tạc tượng bà Bé-Tý ở nhờ đến công đức của bà và tượng sẽ dựng ở vườn hoa Gia-ngư.

6 — Xin mở một tờ báo gọi là « lời các me » để bênh-vực nữ-quyền.

7 — Vì lòng nhân-loại và bác-ái, yêu cầu chính-phủ bắt-buộc mấy các Ông bác-sỹ y-khoa Đông-Pháp phải tìm cách cho voi cái đẻ con đực hơn, không được quá cái thời kỳ chín tháng mười ngày

8 — Tìm cách lấy tuyết ở núi Thái-sơn để nhúng ngày hạ nhân-dân khỏi khổ và nhất là để thiếu-niên tương lai của xã-hội tranh được cái bệnh đến hồi thời tiết

9 — Bỏ xe kéo, cõ đống những cuộc đi bộ Sầm-sơn và Đồ-sơn, những công cuộc ấy yêu cầu chính phủ bảo hộ trợ cấp cho.

10 — Các bờ hồ sẽ làm thành chông trottoirs roulants cho bộ hươu đỡ mỏi chân

11 — Mở đường tàu bay thẳng từ Hanoi xuống Khám-thiên

12 — Yêu cầu thành phố H-noi phải sửa sang lại cầu Thê-húc để tiện việc quyền sinh cho các thiếu-nữ muốn bích quyền giải phóng mà chẳng được?

Thưa các ngài, buổi diễn thuyết hôm nay nếu mà thì nói phét thì cái trường trình tôi đủ cả mọi tinh cách, nhân quả xã hội giám cầm chắc chẳng thua ai.

Chúng tôi không muốn các ông bịp chúng tôi, chúng tôi cũng rõ, biết thời thế, chúng tôi chỉ cần có một người thay mặt biết áo, biết nói, cần có bụng ngay thẳng, giữ lấy những ghế của những kẻ lợi dụng đời, với bề ngoài chung chạ với người tây biết những phép lịch sự, lễ phép của người không để người ta khinh được là nhà quê (nhà quê đây, theo nghĩa của người tây hiểu) là đủ

CH MAU'S

NHÀ THÍ NGHIỆM BỆNH LẬU GIANG

Đã phát minh những thứ thuốc chữa về bệnh ấy

Hệ thuốc Lê-Huy-Phách làm thuốc đã lâu năm, đặt phòng riêng để thí nghiệm bệnh Lậu và Giang mai. Hồi năm 1931 đã phát minh những thứ thuốc này để chữa về bệnh ấy. Lậu mới phải (état aigu) bất cứ mả, máu bất cứ, chỉ dùng từ 4 đến 6 là khỏi hẳn, mỗi ve giá 0,40

Lậu lâu năm état chronique thường sinh nước tiểu vàng đỏ, hay đợc cùng là vào vào lúc đi tiểu thấy nóng, từ chỉ mỗi một, yếu đuối và còn sinh nhiều chứng khó chữa khác nữa. Như thế chỉ dùng 3 ve liệt trạng giá mỗi ve 0,60 và 1 hộp to bộ ngũ-lyng-trê làm 2p. hộp nhỏ 1p. là khỏi hẳn. Thứ thuốc này ai dùng không khỏi sẽ trả lại tiền. Còn bệnh giang mai thì bất cứ nặng đến đâu, nặng thuốc của bản hiệu cũng không khỏi hơn là bệnh lậu, ai ai đều biết. Muốn hỏi điều gì dính theo timbre epep giá lời ngay ở xa mua thuốc gửi thư về sẽ cách địa hóa giao ngân (C. R.) thư và mandat xin đề:

7. Lê-Huy-Phách 12 Route Sinh-từ Hanoi (Tonkin)

Trong 16 năm chuyên nghiệp về nghệ hội hoa

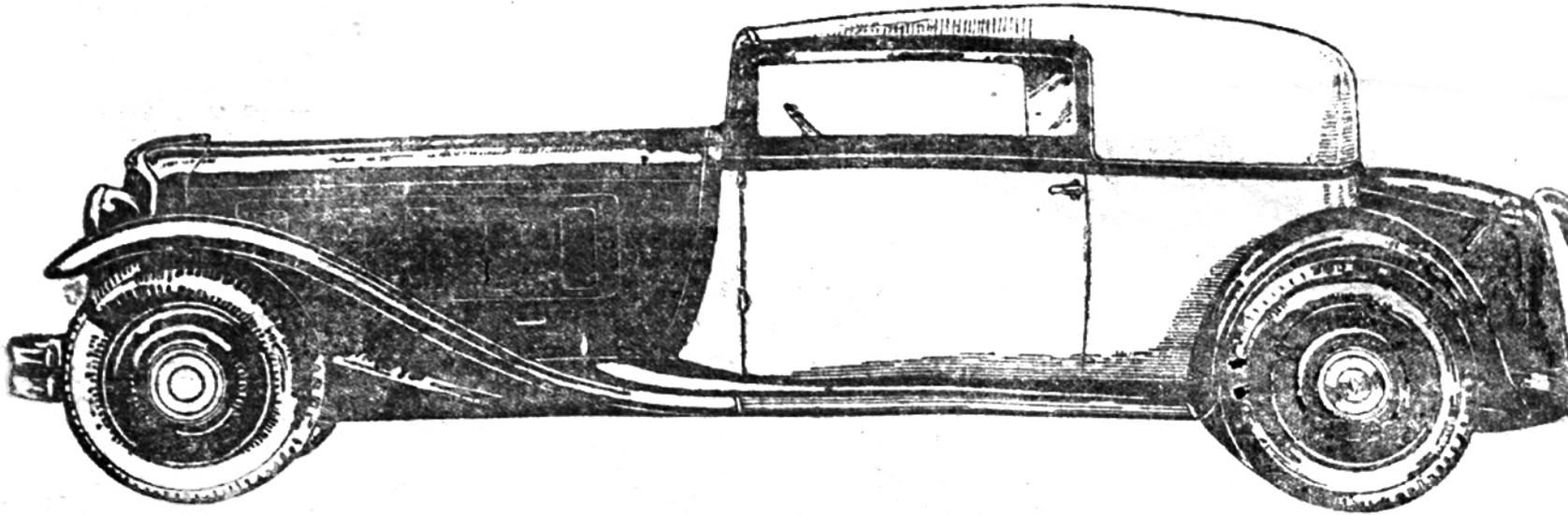
Bản sở có đủ 204 cái kiểu nhà đã làm tại Hanoi và các tỉnh. Ngòi nào muốn xem kiểu đã vẽ xin kính mời quá bộ lại Bản sở, trước là NGUYỄN GIA KHANH nay đặt là:

NHUAN-OC TOUT POUR ARCHITECTURE 168 RUE LÊ-LỢI HANOI gần trường Thê Dục.

Sẽ xin kính hạ đề tạ các ngài đã có lòng tin yêu nghệ vẽ của bản sở trong 16 năm nay.

**CHINH THƯ'C XE CỦA PHÁP
MÀ CÁC NGÀI HOAN NGHÊNH HƠN CẢ**

Xe Nerva Sport

hiệu RENAULT

8 máy một hàng

STAI

HANOI-HAIPHONG

ĐẠI-LY ĐỘC-QUYEN